10 זייטען | (טאבעלע פון דער מלוכה-לאטעריע זעה – 8. זייט) | פרייז 15 גראשען | NAJER FOLKSBLAT
Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

נייער פאלקסבלאט

14-טער יאהרגאנג | לאדז, דינסטאג פ' האזינו ב' ו' תשרי תרצ"ז | אדרעס: לאדז, פעטריקאווער 21 טעל. 224-71 Adres Łódź, Piotrkowska 21, tel. 224-71. Skrz. poczt. 1.06 | Łódź Wtorek, 22 Września 1936 | № 220

שטורמישע ערשטע זיצונג
פון דער נייער ווארשאווער קהלה

וו א ר ש א, 21 (טעלעפאניש)

היינט אין אווענד איז פארגעקומען די ערשטע זיצונג פון קהלה-ראט, וואס האט געזאלט זיין געווידמעט דער פראגע וועגען בעשטימען א קאמיסיע, וועגען וועהלען די דאזאר"עס. די אלטע קהלה-פערוואלטונג האט לכתחילה אריינגעטראגען א פארשלאג, אז די זיצונג זאל זיין א געשלאסענע, די בונדישע פראקציע איז אבער שטארק ארויסגעטרעטען דערגעגען, און אין רעזולטאט איז די זיצונג געווען אן אפענע פאר'ן פובליקום און פאר דער גאלעריע.

נאכ'ן עפענען די זיצונג האט דער פארשטעהער פון בונד, ערליך, פארגעשלאגען, אז די היינטיגע זיצונג זאל נעמען שטעלונג צו די געשעהענישען וואס זענען לעצטענס פארגעקומען אין לאנד, בעת נאך די מעשים - אדזשיוואל, פשיטיק, מינסק-מאזאוויעצק. די ערסטע יודישע קהלה אין אייראפא — האט ערליך געזאגט — טארנישט אריבער איבער דעם דאזיגען ענין צו דער טאג-ארדנונג, ער איז אויך שארף ארויסגעטראטען געגען זשאבאטינסקי'ס עוואקואציע פלענער, געגען די טעזען פון געוויסע יודישע קרייזען, אז יודען אין פוילען זענען פרעמדע, ווי אויך געגען גרינבוים'ס טעאריעס, ער האט געפאדערט דאס אויך געגען די דאזיגע ענינים זאל די קהלה אנגעמען א שטעלונג און שארף פראטעסטירען.

אין דעמזעלבען גייסט האבען זיך אויך ארויסגעזאגט דער פארשטעהער פון די רעכטע פועלי-ציון אינזשיניער רייז און פון די לינקע פועלי-ציון, ל'צוו. אויך ד"ר שיפער האט זיך ארויסגעזאגט פאר'ן פארשלאג פון ערליכען, צוגעבענדיג, אז עס דארף אויך פראטעסטירט ווערען געגען דער אנטיסעמיטישער קאמפאניע אין דער פוילישער פרעסע. ער איז אבער געגען, אז אינ'ם איצטיגען מאמענט זאלען געמאכט ווערען חשבונות געגען זשאבאטינסקי'ן און גרינבוימען.

פאר'ן בונדישען פארשלאג האט זיך אויך ארויסגעזאגט נח פרילוצקי.

די אגודה-פארשטעהער האבען זיך ארויסגעזאגט געגען בעהאנדלען די פראגען אויף דער זיצונג, ערשטענס ווייל זיי זענען נישט פארגעזעהען אין דער טאג-ארדנונג, און צווייטענס ווייל עס איז נאך צוגעקומען די פראגע וועגען דער שחיטה-גזירה, וואס נעמט אפ די פרנסה ביי 30 טויזענד יודען, די אגודה האלט, אז ס'דארף אנגענומען ווערען אן איינהייטליכע רעזאלוציע וועגען די אלע ענינים, אבער פריהער דארף מען זיך ווענגען וועגען בעראטען.

12 א זייגער ביינאכט איז געמאכט געווארען א הפסקה. דערנאך זענען זיך צונויפגעקומען אלע פיהרער פון די פראקציעס, וועגען בעטראכטען די פראגע פון אויסוועהלען א קאמיסיע פון 5 מיטגלידער, וועלכע זאלען וועהלען די דאזאר"עס און וועגען אננעמען אן איינהייטליכע רעזאלוציע, מכח די יודען-פערפאלגונגען שחיטה-גזירה א. אז. וו.

וו א ר ש א, 21 (טעלעפאניש)

מארגען דינסטאג קומט פאר אן עקסטרא זיצונג פון צענטראל-קאמיטעט פאר די יודישע שחיטה ענינים אין צוזאמענהאנג מיט'ן אריינגעהן אין קראפט פון דער שחיטה-גזירה.

די זיצונג געדויערט נאך.

מיליטער-געריכטע אין ארץ-ישראל
פארבערייטונגען אויפצונעמען די קעניגליכע קאמיסיע

י ר ו ש ל י ם, 21 (יט"א טעלעגראפיש)

ווי מען אינפארמירט זאלען אינגיכען איינגעפיהרט ווערען אין ארץ-ישראל מיליטערישע געריכטען. ווי עס מעלדעט „הארץ" זאלען די מיליטער געריכטען זיין איינגעפיהרט ווערען דעם 24 סעפטעמבער.

י ר ו ש ל י ם, 21 (יט"א טעלעגראפיש)

די ארץ-ישראל רעגירונג האט שוין ארויסגעגעבען אינסטרוקציעס אויפצונעהמען די קעניגליכע קאמיסיע.

די קאמיסיע וועט ערשט קומען קיין ארץ-ישראל ווי נאר די רוהע און ארדנונג וועט צוריקגעשטעלט ווערען.

אלע אינסטיטוציעס האבען שוין בעקומען א פעראָרדנונג צוצוגרייטען אלע מאטעריאלען פאר דער קעניגליכער קאמיסיע.

י ר ו ש ל י ם, 21 (יט"א טעלעגראפיש)

אויף מארגען איז בעשטימט געווארן א זיצונג פון אויבערשטען אראבישען קאמיטעט וועגען דעם ענין שטרייק. א סברא, אז עס וועלען נישט אנגענומען ווערען קיין בעשלוסען. ווענגען דער זיצונג הערשען פעסימיסטישע שטימונגען.

ל א נ ד א ן, 21 (יט"א טעלעגראפיש)

דער ,,דיילי הערלאלד'' שרייבט אין א דעפעשע פון ירושלים, אז די אראבישע פיהרער זענען זיך אליין מודה, דאס זיי זענען מאכטלאז לגבי דעם שטרייק און טעראר-אקציע. ווייטער ווערט אין דער דעפעשע געזאגט, דאס די אראבער האבען געשיקט צום קעניג פון העדזשאס איבן סאוד, א רעלעגאציע וועגען אויסאיבען אן'איינפלוס אויף דער ענגלישער רעגירונג, בכדי אויסצופיהל'ן קאנצעסיעס, וואס דאס וועט גורם זיין צום אפשטעלען דעם טעראר. איבן סאוד האט זיך אפגעזאגט צו אינטערווענירען.

י ר ו ש ל י ם, 21 (יט"א טעלעגראפיש)

אין דער אפיציעלער מעלדונג ווענגען דער קעניגליכער קאמיסיע ווערט געזאגט, אז די אויספאר-שונג וועט ארומנעמען דריי פונקטען: 1) סיבות פון די אונרוהען, 2) ווי דער מאנדאט איז אויסגע-פיהרט געווארען, 3) צי האבען די יודען און די אראבער דאס רעכט צו קלאגען זיך אויף דער אויספי-רונג פון דעם מאנדאט.

ל א נ ד א ן, 21 (יט"א טעלעגראפיש)

אין דעם היינטיגען לייט-ארטיקעל פון ,,דיילי טעלעגראף'' ווערט געזאגט, אז נאכ'ן אנקומען פון די מיליטער - פערשטארקונגען אין א"י, איז אומבע-דינגט נויטיג, אז ס'זאלען אנגענומען ווערען די שטרענגסטע מיטלען אויף צוריקצושטעלען די ארד-נונג אין לאנד. אין דעם זעלבען ארטיקעל ווערט זעהר שארף קריטיקירט די פאליטיק פון דער רעגי-רונג דערפאר, וואס זי האט בשעתו נישט אנגע-נומען די נויטיגע מיטלען.

83-טער קרבן פון אראבישען טעראר
געווארפען א באמבע אויף א יודישען מושב זקנים

י ר ו ש ל י ם, 21 (יט"א טעלעגראפיש)

יעקב קופערמאן, וועלכער איז מיט צוויי חדשים צוריק פערוואונדעט געווארען דורך א באמבע פון אן אראבישען טעראריסט איז היינט געשטארבען אין הדסה שפיטאל.

י ר ו ש ל י ם, 21 (יט"א טעלעגראפיש)

היינט האבען אראבער אין ירושלים געווארפען א באמבע אויף א יודישען מושב זקנים. קיינער האט נישט געליטען. אין ירושלים איז ארעסטירט געווארען א בעקאנטער אראבישער טעראריסט.

י ר ו ש ל י ם, 21 (יט"א טעלעגראפיש)

דער אראבישער טעראר האט זיך היינט געלאזט פיהלען אין פערשידענע פונקטען פון לאנד. אין בית-שאן איז פערברענט געווארען א גאראזש. אין טול-כרם האבען אראבישע טעראריסטען פערברענט א לאסט אויטא.

אין משמר הירדן איז פערברענט געווארען א תבואה-שפייכלער מיט קארן.

י ר ו ש ל י ם, 21 (יט"א טעלעגראפיש)

דוד בן-גוריון און טשערטאק האבען היינט געגעסען מיטאג ביים הויך-קאמיסאר וואוקאפ. ביים מיטאג איז אויך געווען אנוועזענד גענעראל דיל.

ווידער זיך פערערגערט דיזענגאפ'ס געזונד-צושטאנד

י ר ו ש ל י ם, 21 (יט"א טעלעגראפיש)

אין געזונדהייטס צושטאנד פון ירושלמיער בירגערמייסטער דיזענגאף איז ווידער פארגעקו-מען א ענדערונג צום ערגערען. היינט איז דיזענ-גאף אריינגעפאלען אין א טיפען חלשות און עס איז איהם מיט שוועריגקייטען געלונגען אפצו-מינטערען. פאר דיזענגאפ'ס הויז פערזאמלען זיך טויזענטער מענשען, וואס ווארטען אויף א ידיעה וועגען דיזענגאפס געזונד-צושטאנד.

י ר ו ש ל י ם, 21 (יט"א טעלעגראפיש)

אין משך פון די אוונד-שעה'ן איז נישט גע-קומען צו קיין בעסערונג אין דעם געזונד-צושטאנד פון דעם תל-אביב'ער בירגערמייסטער דיזענגאף. דער חולה ווייזט אבער ארויס א וואכזאמערקייט ווי-רערשטאנדס-קראפט. ביז איצט האט ער נישט פער-לוירען דאס בעוואוסטזיין, די לאגע איז אבער כסדר זעהר ערנסט.

ענגליש געריכט בעשטראפט
פאר'ן פיהרען אנטיסעמיטישע פראפאגאנדע אין דער פרעסע

ל א נ ד א ן, 21 (יט"א טעלעגראפיש)

דאס געריכט האט ארויסגעטראגען אן'אורטייל אין פראצעס געגען 2 אנטיסעמיטען: א רעדאקטאר און א דרוקער, וועלכע האבען ארויסגעגעבען א אנ-טיסעמיטישע צייטונג א. נ. ,,פאשיסט''.

דאס איז געווען דער ערשטער פראצעס אין דער געשיכטע פון ענגלאנד, וואו אויף דער בעשולדי-גונגס-באנק זענען געזעסען אנגעקלאגטע אין פארשפרייטען רכילות אויף א גאנצען כלל.

די 2 אנגעקלאגטע: דער רעדאקטאר ארנאלד לייז און דער דרוקער וואלטער ווייטער האבען אפ-געדרוקט א סעריע ארטיקלען מיט רכילות געגען יו-דען.

דאס געריכט האט אנערקענט, אז זיי זענען שול-דיג אין 2 פרטים:

אין בעגיין א פערברעכען דורך דרוקען פערלוים-דערישע בעריכטען געגען יודישע אונטערטאנען פון זיין מאיעסטעט, און אין אויספיהרען א טאט, וואס קאן בהענען שאדען דער עפענטליכקייט.

לייז האט בעקומען א געלד-שטראף, וואס קען פערביטען ווערען אויף 6 חדשים תפיסה (ער האט אויסגעוועהלט תפיסה) און ווייטער — צו בע-צאהלען 20 פונט שטראף.

דער פרעזידענט - אורטייל האט א וויכטיגע בעדייטונג פאר דעם רעכטלימען פאליטישען קאמף געגען אנטיסעמיטיזם.

וואס ביי א ניכטערען אויף דער לונג...

ד א נ צ י ג, 21 (ספ. טעל.)

דער היטלער - שטורמיסט עריק שעהנהאף איז פערארטיילט געווארען דורכ'ן געריכט אויף 3 חדשים טורמע, דערפאר וואס ער האט זיך אנגע-שיכור'ט און מארשירענדיג אין זיין מונדיר, גע-שריגען אויפ'ן קול: ,,הייל, מאסקווא''!

קאנגרעס געגען אנטיסעמיטיזם און ראסען-האס

פ א ר י ז, 21 (יט"א טעלעגראפיש)

דא האט זיך געעפענט דער אינטערנאציאנאלער קאנגרעס פאר'ן קאמף געגען אנטיסעמיטיזם. נעכטען און עהערנעכטען האט דער קאנגרעס ארומגערעדט די פראגען פון ראסען-האס און אנטיסעמיטיזם. צום קאנגרעס זענען געקומען אנ'ערך 200 דעלעגאטען, חער עיקר בעדייטענדע פערזענליכקייטען פון פראנק-רייך, ענגלאנד, אמעריקא, ארגענטינא, עסטרייך, בעלגיען, קאנאדע, עגיפטען, רומעניען, שווייץ, טשעכיען און ארץ-ישראל. עס זענען בעהאנדעלט גע-ווארען די מיטלען פון קאמף געגען אנטיסעמיטיזם און ראסען-האס אין פערשידענע לענדער. עס זענען אויך אנגענומען געווארען א רייה בעשלוסען ווענגען הילף פאר פליטים און קרבנות פון ראסען-האס. אין 1937 וועט גערופען ווערען א וועלט-קאנגרעס וועגען די ראסען-טעאריעס.

***

נצחון פון די סאציאל-דעמאקראטען
ביי די פארלאמענט-וואהלען אין שוועדען

ש ט א ק ה א ל ם, 21 (ספ. טעל.)

נעכטען זענען פארגעקומען פארלאמענט-וואהלען אין שוועדען.

אויף 230 מאנדאטען האבען די סאציאל - דע-מאקראטען בעקומען 112, לינקע סאציאליסטען 6, קאמוניסטען 5, קאנסערוואטיווע 44, אגראריער 36, פאלקס-פארטיי און ליבעראלען 27.

ל א נ ד א ן, 21 (ספ. טעל.)

,,רייטער'' איז מודיע פון שטאקהאלם, אז די שוועדישע רעגירונג וועט זיך דינסטאג אפגעבען אין דימיסיע, צוליב'ן גרויסען וואהל-ערפאלג פון די סאציאל - דעמאקראטיע.

דייטשע מיליטער-מאנעווערס

ב ע ר ל י ן, 21 (ספ. טעל.)

היינט האבען זיך אנגעהויבען אין דער געגענט באד-נויהיים גרויסע מיליטער - מאנעווערס, צו וועלכע עס איז געקומען דער קאנצלער היטלער, קריגס-מיניסטער און הויפט-אנפיהרער פון דער ארמעע, לופט-פליהעריי און פלאט. זינט די לעצטע 23 יאהר זענען דאס די גרעסטע מאנעווערס אין דייטש-לאנד.

וויכטיג! נייעס!
דאָ בעוואוסטע הוט-געשעפט „SZERLAUNS“
פיעטריקאווער 10 טעל. 231-09 (אינה. אבראמאוויטש)
וועלכע האָט זיך ערװאָרבען דעם אלגעמיינעם צוטרוי פון דער יוד. בעפעלקערונג אין לאָדז, מאַכט בעקאַנט דעם ג. פובליקום, אַז צום איצטיגען הערבסט און ווינטער-סעזאָן
בעזיצט זי שוין אויף לאַגער
די נייעסטע פאסאנען היטען
פון פערשידענע ערשט-קלאַסיגע פירמען ווי אויך פירמע
Hückel
אויף יום-טוב
א גרויסען אויסוואהל פון פערשידענע יודישע היטלען
טוכענע און סאמעטענע ווי אויך ספארט- און שילער-היטלעך צו אלע שולען.
פון די בעסטע קוואליטעטען און צו די ביליגסטע פרייזען. רעיעלע און סאלידע בעהאנדלונג! קומט און איבערצייגט אייך!
דאס געשעפט איז שבת און יום-טוב געשלאסען. געדענקט די אדרעס!
הורט און ענצעל! בעמערקונג: אויף לאַגער אָריגינעלע טשעכישע בערעטען. הורט און ענצעל!

אכטונג, קצבים!

מאָרגען, מיטוואָך, דעם 23 סעפטעמבער 1936, פּינקטליך 5 אַ זייגער נאָכמיטאָג קומט פאָר אין צעך-לאָקאַל — ציגעל-גאַס 28

א אויסערגעוועהנליכע פערזאמלונג

געווידמעט די געשאַפענע לאַגע אין קצבים-פאַך נאָכ'ן ערשיינען פון די אויספיהר-תקנות צו דער שחיטה-גזירה.

א אויספיהרליכען רעפעראַט וועגען דער שחיטה-גזירה וועט האַלטען

צוו. אנד. ה' אדוו. יוסף ווייצמאן

אַלע פלייש־ער — מיטגלידער און נישט מיטגלידער ווערען אויפ-געפאָדערט אין אייגענעם אינטערעס פּינקטליך צו קומען אויף דער פערזאמלונג.

די פערוואלטונג פון
יוד. פליישער- און וואורשטענמאכער-צעך
אין לאָדז, ציגעל-גאַס 28.

יודען וועהלער!

זונטאָג, דעם 27-טען סעפטעמבער, אין טאָג פון די וואַהלען צום לאָדזשער שטאָט-ראָט, וועהלט די בעקאַנטע אומ-פּאַרטייאישע כלל-טוער אין אונזער שטאָט, אויסגע-פּרובטע פערטיידיגער פון אייערע רעכט.

איז 10-טען וואַהל-קרייז:

שרייבט עלף מאָל אויפ'ן וואַהל-צעטל:

בנימין רוס,

לאַנגיעהריגער ראַטמאַן, געוו. פרעזעס פון דער לאָדזער קהלה

איז 7-טען וואַהל-קרייז:

שרייבט אויפ'ן וואַהל-צעטעל אכט מאָל:

לייבוש ראזענבערג,

פרנס, ראַטמאַן פון דער האַנדעלס-קאַמער.

וואַהל-קאָמיטעט פון אונפּאַרטייאיש-רעליגיעזע יודען אין לאָדז.

עפענטליכע אויפפאָדערונג!

צו מיין ברודער, דעם מיטאייגענטימער פון דער מקוה, וואָלבאָרסקאַ 39, לייזער מאַנשיין!

אזוי ווי איך האָב מיט דיר געהאַט אַ דין-תּורה ביי הרב סגל שליט"א מיט דער בעטייליגונג פון די רבנים הרב פישאָף און הרב עלכאַנאָוויטש און די דין-תּורה, וואָס האָט זיך געצויגען פיר וואָכען, האָט זיך געענדיגט מיט אַ פּסק פון בית-דין, און חוות דו האָסט דעם דאָזיגען פּסק נישט ערפילט, נאָר אַנשטאָט דעם האָסטו געשיקט צום בית-דין אַ באָנדע, וועלכע האָט אין אַנוועזענהייט געמאַכט דאָרט אַ ווילדע אוואַנטורע, מבזה געווען די רבנים, געדראָהט מיר און געוואָרפען זיך אויף מיר אַזוי, אַז איך האָב מיך קוים געראַטעוועט מיטן לעבען, — על כן פאָדער איך דיך אויף צו קומען אין משך פון 3 טעג צו הרב סגל און מקיים פסק זיין. אַנדערש וואַרף איך פון זיך אראָפּ די פעראַנטוואָרטליכקייט פאַר די ווי-רידישע קאָנסעקווענצען.

אברהם מאַנשיין.

א גמר חתימה טובה
און אַ גוט יאהר

ווינשען מיר אונזער חשוב'ן פּרעזעס

ר' אברהם הערש נירענבערג נ"י

ער זאָל ווייטער קענען אַרבייטען לטובת אונזער אינסטיטוציע.

די פערוואלטונג
פון פעראיין „גמילת חסדים“
לאָדז, גרינער מאַרק 7.

אתרוגים

מובחרים וגם לולבים והדסים
במקח השוה אויף **הורט** און **ענצעל**
שוין צו בעקומען ביי

Emanuel Kapelusz

Plac Wolności 10

יין כשר

ווער עס וויל הנאה האבען פאַר זיין געלד און אַ אמת'ן עונג שבת ויום-טוב זאָל זיך איבערצייגען, אַז נאָר ביי דער פירמע

„פראגרעס“

אינהאַבער זלמן גוטער, בעקומט מען גוטע
ראָדזינבעז-ווינז און מעהד
אויך אַלע אַנדערע סאָרטען ווינען און מעהד צו ביליגע פּרייזען.

ווינען און מעהד-פאַבריק
פירמע „פראגרעס“
אינהאַבער: זלמן גוטער.

הויפּט-פערקויף: אַלטער מאַרק 2 אין פאַבריק.
ענצעל-פערקויף: אַלטער מאַרק 2 אויפ'ן הויף.
גרינער-מאַרק 6 אין ווייַנגעשעפט הערצבערג (פריהער פּולווערמאַכער).

אכטונג

וועהלער פון 2-טן וואַהל-קרייז

(פראַנציסקאַנער פון 1—23, קילינסקיעגאָ פון 1—68, פּאָמאָרסקאַ, צעגעלניאַנאַ פון 32, פּאָלודניאָוואַ פון 32, נאַרוטאָוויטשאַ פון 39 און די זייטען-גאַסען: שטערלינגאַ, פּ.אָ.וו., פירמאָוויטשאַ, סקלאַ-דאָוואַ, מאַגיסטראַצקאַ און אַלע ערומיגע גאַסען).

אַ קאַנדידאַט אָהן רעקלאַמע

דאָס איז נאָר דער איבעראַל בעליבטער און חשוב'ער עסקן

פרנס גרשון וואלמאן

ראַטמאַן פון דער לאָדזער האַנדעלס-קאַמער

וועהלער פון 2-טן וואַהל-קרייז

אַלע ווי איינער שטימען אָהן צווייפעל פאַר די קאַנדידאַטור פון

פרנס גרשון וואלמאן

וואַהל-קאָמיטעט פון סוחרים און קליינהענדלער
ביי דעם קליינהענדלער-פעראיין אָגראָדאָוואַ 10.

איז דער ערווארטונג אויפ'ן מיליאן

בלויז עטליכע טעג טיילען אונז אָפּ פון זעהר שפּאַנענדע מאָמענטען פאַר יעדען לאָטעריע-שפּילער מאָמענט, ווען ס'וועט אויספאַלען דער גורל פון הויפּט-געווינס פון דער פיר-טער קלאַס — דער מיליאָן זלאָטיס. דער-ווייל איז אונז יעדער טאָג מודיע וועגען אַרויספאַלען פון ראַר גרעסערע און מיטע-לע געווינסען, וואָס האָבען ערנסט פער-שטאַרקט דעם מצב פון יחידים, וועלכע געהערען צו אַלערליי געזעלשאַפטליכע קרייזען אין פיל פּוילישע ערטער.

אַזוי-אַרום, צווישען די בעזיצער פון נומ. 163529, אויף וועלכען ס'איז געפאַ-לען איינער פון די עטליכע הונדערט-טוי-זענדער געווינסען, געפינען זיך: פרוי אר-ליקאָווסקאַ — אַ פּריוואַט - אַנגעשטעלטע אין וואַרשאַ, מ. שינוואַלד פון לאָדז (פּול-נאָצנאַ 13), אַרבייטער פון שאָקאָלאַד-פאַבריק.

י. וו. — אַ סוחר און ס. סטעפאַן — אַ בעל-מלאכה, מיט די אַנדערע הונדערט טוי-זענד זלאָטים האָבען זיך צוטיילט צווי אר-בייטער — און צווי בעאַמטינס — אַלע פון ביעלסק אויף ציעשינער שלעזיען, ווייל זיי זענען געווען די בעזיצערינס פון נומער 194977.

ווי בעוואוסט, זענען אין דער פירטער קלאַס פון דער זעקס-און-דרייסיגסטער מלוכה-לאָטעריע איינגעפיהרט געוואָרען פיער נייע געווינסען צו פינף-און-זיבעציג טויזענד זלאָטים יעדע. די ערשטע פון זיי איז געפאַלען אויפ'ן נומ. 128.333, וועלכע דיג אין בעזיץ ביי לאָדזער איינוואוינער. אַ בעדייטענדע פערשטאַרקונג האָבען בעקו-מען די איינוואוינער פון ריזי, נאַרוואַ-ליניער פּאָוויאַט, ווייל זיי וועלען זיך צו-טיילען מיט פופציג טויזענד זלאָטים, וואָס זענען געפאַלען אויפן נומער 133927.

איבער דערמאַנטען שטעטעל איז דאָ נישט לאַנג אויסגעבראָכען אַ שריפה, אַליין, דאָס געווינס וועט זיי גוט צונויץ קומען.

אין ראָר זענען נאָך, אויסער דעם מיל-יאָן, פערבליבען נישט ווינציג גרעסערע געווינסען. ס'איז נאָך פאַרהאַן אַ סך שאַנ-סען. ענדליך אין אָקטאָבער ה. י. וועט פאַר-קומען די ציהונג פון דער ערשטער קלאַס פון דער זיבען-און-דרייסיגסטער לאָטע-ריע, מ'וועט אַזוי אַרום אויך ראָן קאָנען פּרובען דאָס מזל.

בעקאנטמאכונג.

דערמיט מאַך איך בעקאַנט דאָס ג' פּובליקום, אַז אין מיין ערשטקלאַסיגע וויללע פון **י. רוזמאן**
איז קאָלומנע פּיעטריקאָווער 11 — טעל. 11 —
(3 מינוט פון דער באַהן) איז נאָך פאַרהאַן אָפּצוגעבען
● צום ווינטער-סעזאן ●
עטליכע קאָמפאָרט איינגעאָרדענטע וואַרימע צימערן
אַנאַליזירט מיט אַלע בעקוועמליכקייטען מיט עלעקטריש ליכט:
גענויע אינפאָרמאַציעס אויפ'ן אָרט אָדער טעלעפאָניש קאָלומנע. פּיעטריקאָווער 11 טעל. 11. אָדער אין לאָדז: צוקערניע „קאַפּרין“ פּיעטריקאָווער 29.

וויכטיג פאר דאמען

נאָר פאַר **2** זל. ווערע איבערגען מאַכט די עלטסטע

היטען!

אויף גאַנץ נייע ווי אויך נייע היטען צו

3.50

„TOLA“
25 Zawadzka 25

בשורה טובה!

אתרוגים

(אַריץ און קאָרפער)

לולבים

מובחרים שבמובחרים
פון די ערשטע קוועלע
דירעקט צו בעקומען ביי

פּישאָף, קאָשטשעלנאַ 2
טעל. 169-20.

Import Towar. Kolon. i Owoców Połudn.

B. FISZOFF, Łódź
2 Kościelna 2

הרינו מביעים בזה את רגשי השתתפותנו בצערו הגדול של מר

יהושע גליקסמאן

למות עליו

אביו ז"ל

המקום ינחם אותו בתוך שארי אבלי ציון וירושלים

גרשון קעמפינסקי ומשפחתו.

א עונג יום-טוב

קאָנט איהר נאָר האָבען אין גוט-בעקאַנטען און שטרענג כשר'ן

פענסיאנאט

„NICEA“

KOLUMNA, Krakowska 3.

דער פענסיאָנאַט געפינט זיך אין בעס-טען, גרעסטען און שענסטען וואַלד פון קאָלומנאַ. פרישע און געשמאַקע שפּייזען. פּינקטליכע און זאָרגפעל-טיגע בעדינונג.

אויף די יום-טובים וועט דאַווענען אַ ספּעצ. אנגאזשירטער חזן. אויפ'ן פערלאַנג ספּעצ. דיעטישע קיך. צו זעהר מעסיגע פרייזען!

אינפאָרמאַציעס אין לאָדז:
ביי ר' חיים ווערדיגער,
אָגראָדאָוואַ 5, טעל. 215-24.
און אויפ'ן אָרט און קאָלומנאַ.
ר' נעסט ווערע' ערוואַרט ביי דער באַהן!

Z intencji przeniesienia bibljoteki
im. B. BOROCHOWA
do nowego lokalu, życzę dalszego pomyślnego rozwoju, w szerzeniu oświaty na niwie społecznej.
Z poważaniem
Sala Frajmanówna

א גמר חתימה טובה
און אַ גוט יאהר

ווינש איך מיין פריינד **בערליש גריבבערג** מיט זיין פאַמיליע.

פייגעלע אייזענבערג.

לשמוע אל הרנה ואל התפלה!

דערמיט מאַכען מיר בעקאַנט דעם ג' פּובליקום, אַז

איז גרויסען ענגלישען זאל

אַלעע 1-טער מאַי **2** וואָס איז רעמאָנטירט געוואָרען לויט דער נייעסטער טעכניק און מיט הערליכער בעלייכטונג, וועט הי"-יאָהר געדאַווענט ווערען מיט'ן אָנטייל פון בעריהמטען לעמבערגער חזן

ה' יוסף שידלאווסקי מיט אַ גוט איינשטודירט כאָר.

פּלעצער ווערען שוין פערדינגען אַ גאַנצען טאָג צו ערמע-סיגטע פרייזען.

מיט אַכטונג דער אינהאַבער.

צוליב'ן פריהצייטיגען טויט פון אונזער חב'

נ"ע אברהם מרדכי ניימאן

דריקען מיר אויס אונזער טיפסטען מיטגעפיהל דער זעהר שווער געטראָ-פענער אלמנה און יתומים

פ. רעדער און פרוי
פאַמיליע ליכטענשטיין
און דאַמבראָווסקי.

נאָך קורצע און שווערע ליידען איז נעכטען געשטאָרבען אונזער הייסגעליבטע נ"ע

בראניא רייטבערגער

אלמנה נאָך הענריס ז"ל

פון דער היים לאָמאַן (געוואוינט פּיעטריקאָווער 64
אין עלטער פון 54 יאָהר.

די לוי' קומט פאַר היינט, דינסטאָג, דעם 22-טען ד. ח. 3 אַ זייגער נאָכמיטאָג פון טהרה-הויז, וועגען וואָס עס טיילען מיט אין גרויס צער די אין טיפען טרויער פערבליבענע

זיהן און פאַמיליע.

די בלוטיגע קאמפען אין שפאניען

מאדריד, 21 (ספ. טעל.)
דאס קריגס-מיניסטעריום האט ארויסגעגעבען א קאמוניקאט, אז היינט פריה האבען 7 אעראפלאנען באמבארדירט אוויעדא, פערניכטענדיג א באטעריע פון אויפשטענדיגע. דער בנין פון ציוויל - גובערנא-טאר איז פערברענט געווארען.
אויפ'ן ארגאנטישען פראנט האט דאס רעפובליקאנישע מיליטער זיך גענומען 15 קילאמעטער פאר-אויס, פערכאפענדיג 7 קוילענווארפער און 24 ביקסן.
אויפ'ן דרום-פראנט האט דאס רעגירונגס-מיליטער פערכאפט 2 לאסט-אויטאס מיט אמוניציע.
אויפ'ן דרום-מערב אפשניט הינטער טאלאווערא האבען די אויפשטענדיגע איבגעהויבען א נעוואלדיגע אטאקע, געשטיצט דורך אעראפלאנען. איצט ציהען זיך די אויפשטענדיגע צוריק.
ראבאט, 21 (ספ. טעל.)
די ראדיא-סטאציע פון סעווילע גיט אן א קאמוניקאט וועגען זיגען פון די אויפשטענדיגע.
מאדריד, 21 (ספ. טעל.)
דער פרעמיער קאבאלעראס לייקענט אפ די ידיעות פון דער ענגלישער פרעסע אז קיין בארצעלאנא זאלען האבען אנגעקומען 200 סאוויעטישע אעראפלאנען, פון וועלכע 25 זיינען שוין אין מאדריד.
מאדריד, 21 (ספ. טעל.)
דער פאלקס-טריבונאל האט פערמשפט צום טויט דעם עקס. ראדיקאלען מיניסטער סאלאזא אלאנזשא.

פון זשענעווע

זשענעווע, 21 (ספ. טעל)
די ווערפיקאציע-קאמיסיע ביי דער פעלקער-ליגע האט נישט ערלעדיגט די פראגע פון די פולמאכטען פון דער אביסינישער דעלעגאציע. מ'זאגט ארויס די סברה, אז דער ענין זאל אריבערגעשיקט ווערען צום האאגער-טריבונאל.
אלס [illegible] פון די פעלקער-ליגע איז מיט 44 שטימען אויף דער אלגעמיינער צאהל 49 [illegible] געווארען דער ארגענטינישער אויסערן-מיניסטער סאאוועדרא לאמאס.
זשענעווע, 21 (ספ. טעל)
דא איז אויך א אנגעלאנגט נעקומען [illegible] דער נעגוס היילי סעלאסי צוזאמען מיט זיין זוהן און מיט ראס קאסא.
זשענעווע, 21 (ספ. טעל)
דער פראנצויזישער אויסערן-מיניסטער דעלבאס האט היינט אפגעהאלטען בזונדערע קאנפערענצען מיט שפאנישען אויסערן-מיניסטער מא טעראו וועגען דעם, אז פארטוגאל זאל צוטרעטען צו לאנדאנער קאארדינאציע קאמיטעט.
אין די דיפלאמאטישע קרייזען בעציהט מען זיך דערצו מיט סקעפטיציזם

אזוי ווילען זיי...

לאנדאן, 21 (ספ. טעל.)
אין א אינטערוויאו, וואס אראבישע פיהרער האבען נעגעבען דעם ענגליש - יודישען זשורנאליסט עסטערמאן פון „דיילי העראלד“ ווערט נעזאגט, אז די אראבער וועלען בשום אופן נישט אויפהערען זייער קאמף ווי לאנג יום זאל נישט דויערן און וואס פארא קרבנות עס זאל נישט ברענגען. זיי וועלען בשום אופן נישט איינגעהן אויף דער אידעע פון א יודישע מלוכה אין פאלעסטינא. זיי קענען נאר מסכים זיין, אז די יודען וואס זיינען שוין דארט זאלען דארט בלייבען, אז קיין נאציאנאלע רעכט זאלען זיי נישט האבען, און הערשען איבער זיי זאלען די אראבער. דערביי מוז די יודישע עמיגראציע אפגעשטעלט ווערען, ערד צו יודען טאר מעהר נישט פערקויפט ווערען און אלע מיטפעטיליגטע אין דער איצטיגער אקציע מוזען אמנעסטירט ווערען.

צופרידענהייט צוליב דעם געשפרעד אידען — בלום

לאנדאן, 21 (ספ. טעל.)
בריטישע גוט אינפארמירטע קרייזען דריקען אויס זייער גרויס צופרידענהייט פון דעם נעכטיגען געשפרעך צווישען מיניסטער אידען און פרעמיער בלום אין פאריז. פאריין־אפ'ס האט היינט בעקומען א בעריכט וועגען געשפרעך, אבער יוען זיין אינהאלט ווערט געהאלטען בסוד, איז עס נישט בכדי נישט צו פערעפענטל'כען די פונק'ט פון די מיניסטארען וועלכע זענען געקומען צו א אבסאלוטען הסכים פון די בעהאנדעלטע פראגען.

מ'זאל האבען טיטולעסקו פערסמט

סאן-מאריץ, 21 (ספ. טעל.)
דער געזונט - צושטאנד פון געוו. מיניסטער טיטולעסקו איז פעחערגערט געווארען, עס איז אבער דא א האפנונג, אז נאך דער בלוט-טראנספוזיע וועט איהם בעסער ווערען.
פאריז, 21 (ספ. טעל.)
די פאריזער פרעסע לאנסירט א קלאנג, אז ער איז פערסמ'ט געווארען.
זויערוויין שרייבט אין „פארי סואר“, דאס טיטולעסקו האט פאר זיין קראנק ווערען ערקלערט, אז עס דראהט איהם פערסמ'ט צו ווערען. טיטולעסקו'ן בעהאנדלען 8 דאקטוירים מיט'ן פראפעסאר אבראמי בראש.
סאן-מאריץ, 21 (ספ. טעל.)
דער געזונד-צושטאנד פון טיטולעסקו פערערגערט זיך, די טעמפעראטור איז געשטיגען, די כוחות פאלען אפ.

א"י-דעלעגאטען צום שלום-קאנגרעס קומען קיין ווארשא

ווארשא, 21 (טעלעפאניש)
די טאג קומט קיין ווארשא די ארבייטער-דעלעגאציע פון א"י, וואס האט טעווילט אויפ'ן שלום-קאנגרעס אין בריסעל.
די דעלעגאציע וואס בעשטעהט פון א יודישען און אראבישען ארבייטער, וועט דא ארויסטרעטען אויף מיטינגען, וועגען די געשעהענישען אין ארץ ישראל. לויט די ערויסט-שטענגען פון דעם אראבער אין בריסעל, איז ער א שארפער נעגנער פון דער טעראר-אקציע אין א"י.

פוילישע פליהער ארויסגעפאהרען קיין ווארשא

מאסקווע, 21 (ספ. טעל.)
דער קאפיטאן יאנוש און פארוטשניק ברענק זענען היינט האלב 12 ארויסגעפאהרען קיין ווארשא.

פערוואונדעט דער איטאליענישער אמבאסאדאר טשערוטי

פאריז, 21 (ספ. טעל.)
היינט ביינאג איז אויף קווע ד'א־סיי, א לאסט-אויטא ארויף אויפ'ן אויטא, אויף וועלכען עס איז געפאהרען דער איטאליענישער אמבאסאדאר טשערוטי. דער אמבאסאדאר האט בעקומען א טיפע וואונד אין קאפ. זיין לאגע איז אבער נישט לעבענס-געפעהרליך.

אויפלעזונג פון שטאטישען בייראט

די לעצטע זיצונג פון שטאטישען בייראט איז צוזאמענגערופען געווארען אויפ'ן 8-טען אקטאבער, אויף דער טאג-ארדענונג—זאר איין פונקט אויפלעזונג פונ'ם בייראט.

צוריקפאהרענדיג פון בית-החיים האט מען איהם בודק נעווען די העשענעם...

(א) אויף פראנציסקאנער 64, האבען זיך גנבים אריינבעקומען אין א קאמער פון באלעסלאוו באכמאן און צוגענומען א פעסעל פלייש אין דער ווערט פון 80 זל.
— צוריקפאהרענדיג פון בית-החיים, האט מען אויפן טראמוואי בעגנב'עט יענקעל בענגער (זשערארסקיעגא 25). דער גנב האט ביי איהם ארויסגעצויגען א ביטעלע מיט 10 זל.
פאליציי זוכט די גנבים.

„צערכעט געמאכט“ א גנב אין א דארף אונטער לאדז

(א) אין דארף ווילאמאוו, אונטער לאדז, האט זיך ביינאכט אריינגעכאפט א גנב צום קאוואל אלבראמסקי און צוגענומען מלבושים און אנדערע זאכען.
דאס האט בעמערקט דער גייאוועץ, האט ער אפגעלאזט דעם הונד, וועלכער האט איהם געכאפט און גענומען בייסען די פיס. די פויערים זענען זיך צוזאמענגעלאפען. אין דעם גנב אזוי געממיזט, אז ער איז געבליבען ליגען אין חלשות אין א קאלוזשע בלוט. דער צעקאלטער גנב, וולאדיסלאוו גאלוס פון לאדז, איז איז א ביטערען מצב אפגעפיהרט געווארען אין שפיטאל. די פויערים זענען צוגעצויגען געווארען צו געריכטליכער פעראנטווארטליכקייט.

ווארשאווער אפיציעלע בערזע

דעוויזען:

האלאנד — — — —	360.35
לאנדאן — — —	26.91
ניו-יארק (קאבעל) — — —	531
פאריז — — — —	34.97
פראג — — — —	21,95
ציריך — — —	173,00

אפיציעלע פראצענטיגע פאפירען

באנק פאלסקי — — —	101,50
3 פראצ. אינוועסטיציע 1. פרעמירטע	62,50
4 „ „ II. —	63,00
7 „ דאלארובקע — — —	46.00
— „ סטאביליזאציע — —	55,50
5– „ ווארשאווער — —	53,63
5– לאדזער — — —	48,00

לאדזער נייעס

שליחים פון דער פויליש=אמעריקאנער האנדעלס-קאמער און פון ניו-יארקער פוילישען גען.=קאנסולאט אין לאדז

אין לאדז האבען געוויילט ה' ה. סטארטשעווסקי האנדעלס-רעפערענט פון פוילישען גענעראל-קאנסולאט אין ניו - יארק און ה' א. מילקאווסקי, דירעקטאר פון דער פויליש - אמעריקאנער האנדעלס-קאמער אין ניו-יארק, כדי זיך צו בעקענען מיט די אקטועלע פראגען, וועלכע זענען נוגע די האנדעלס-בעציהונגען פון לאדז מיט די פעראייניגטע שטאטען.
די ה"ה סטארטשעווסקי און מילקאווסקי האבען אפגעהאלטען א קאנפערענץ אין דער האנדעלס-קאמער און אדורכגעפיהרט געשפרעכען מיט די פירמען, וועלכע עקספארטירען קיין אמעריקע, ספעציעל האבען זיך די דעלעגאטען אינטערעסירט מיט דעם עקספארט פון וואלענע שאלען, וועלכע האבען לעצטענס בעקומען א ברייטען אפזאץ-מארק אין אמעריקא.

הנחה-פעסער פאר סוחרים און אינדוסטריעלער

די לאדזער האנדעלס-קאמער האט זיך געווענדעט צום אינערן-מיניסטעריום מיט א פארשלאג, אז די פראגע וועגען הנחות אויף אויסלענדישע פעסער פאר סוחרים און אינדוסטריעלער זאל איבערגעגעבען ווערען דער דעציזיע פון דער אדמיניסטראציע-מאכט פון דער צווייטער אינסטאנץ. גלייכצייטיג האט די האנדעלס-קאמער ארייגעטראגען א פארשלאג, אז סוחרים און אינדוסטריעלער, וועלכע בעמיהען זיך וועגען יעהרליכע פעסער, זאלען זיי בעקומען אהן בעגרענצונג אויף דער צאהל רייזעס אין יאהר פאר א יעהרליכען אפצאהל פון 300 זל.

טאבאק און פאפיראסען-סוחרים בעראטען זיך וועגען דער לאגע אין דער בראנזשע

(א) אין אייגענעם לאקאל (שיענקיעוויטשא 9) איז פארגעקומען אן אלגעמיינע פערזאמלונג פון טאבאק און פאפיראסען-סוחרים, צו דער פערזאמלונג זענען געקומען פארשטעהער פון א רייהע שטעט פון לאדזער וואיעוואדזטווע, ס'איז אויך אנוועזענד געווען א פערטרעטער פון דער צענטראלע פון ווארשע און א פארשטעהער פון טאבאק-מאנאפאל פון לאדז.
נאך דעם ווי ס'איז בעטראכט געווארען די לאגע פון דער בראנזשע, איז בעשלאסען געווארען, ארויסצושיקען א דעלעגאציע קיין ווארשע וועגען איינשטעלען אנארדנונג אין דער בראנזשע.

געפונען א פערסמ'טען יונגערמאן

(א) אויף ראדאמסקא גאס האט מען נעכטען געפונען ליגען א פערסמטען יונגערמאן, די פאגאטאוויע האט איהם אפגעפיהרט אין שפיטאל. מ'האט ביי איהם נישט געפונען קיין שום דאקומענטען

געעפענט דעם יודישען ארטיסטען-צוזאמענפאהר

ווארשא, 21 (טעלעפאניש)
היינט 12 בייטאג האט זיך אין טעאטער „נאוואטשי“ ביי דעם אנטייל פון קנאפע 200 אקטיארען אנגעהויבען דער אלגעמיינער צוזאמענפאהר פון יודישען ארטיסטען - פעראיין.
אלע טרופעס אין גאנצען לאנד האבען איבערגעריסען זייערע פארשטעלונגען.
געעפענט דעם צוזאמענפאהר האט דער פארזיצער מאקס ברין. קורצע רעדעס האבען געהאלטען די פערוואלטונגס - מיטגלידער משלמאן און הארדט. עס איז געמאכט געווארען א הפסקה און דער צוזאמענפאהר איז אוועק אויפ'ן קבר פון אסתר רחל קאמינסקא. שפעטער איז די זיצונג פארטגעזעצט געווארען אין ארטיסטען - פעראיין לעשנא 2.
די סעססיע פון דעם צוזאמענפאהר איז דאס איבערבעטען זיך מיט יובילער'ן, דעם געוועזענעם די חשקטאר פון ארטיסטען - פעראיין, וועלכער איז בעת א פוטש מיט 4 יאהר צוריק בעזייטיגט געווארען פון זיין אמט. יעט איז אנגענומען געווארען א רעזאלוציע אז ער וועט צוריק איינגעלאדען אין פעראיין אלס אנפיהרער.
א דעלעגאציע האט איהם אראפגעברענגט און צונעטראגען א קויש בלומען פון די ארבייטסלאזע. יובילער האט געהאלטען א רעדע, אז ער שטעלט זיך צוריק צום דינסט דעם יודישען אקטיאר און דעם יודישען טעאטער.
עס האבען אפגעגעבען בעריכטען מאקס ברין און קוריץ. אין פרעזידיום איז געוועהלט געווארען: שריפטזעצער, ניסענצוויג, פרידמאן, לעדערמאן, קרעלמאן, וואלפשטאט און מארסאלאוו. עס איז אנגענומען געווארען אהן א דיסקוסיע דער קאסע-בעריכט, און אז די פערוואלטונג האט געפיהרט די טעטיגקייט אין די ראהמען פון איהרע מעגליכקייטען.
מארגען — דער המשך פון דער זיצונג אין טעאטער „נאוואשטשי“.

זעמטליכע
בילדער-איינראהמונגען
ווי אויך ראהמען צו גארדינען אי רייסטען צו טאפעטען עמפפעהלט
די בעקאנטע ראהמען-פאבריק פון
י. צוויליך
11 נארוטאוויטשא 11
טעל. 153-35.
-- ביליגסטע פרייזען. --

Dr. med. H. RÓŻANER
הויט, וועגערישע און סעקסועלע קראנק.
NARUTOWICZA 9,
tel. 128-98.
נעמט אן פון 9—1 פערמ. און פון 5—9.

פערשפרייט דעם נייעם
טאלקסבלאט
לעכער
חערען אויסגעבעסערט ביליג
ביי ג. נארדמאן
שרודמיעסקא 8

אכטונג, פארבען-הענדלער!
עס ווערט בעקאנט געמאכט, אז דאס בעוואוסטע פארבען-געשעפט א. פ.
„ל. ה. בערגער“
לאדז, דרעוונאווסקא 5, טעל. 133-39
איז ווידער געעפענט און עמפפעהלט זיך די געעהרטע לאדזער און פראווינצער קונדשאפט.

Lekarz Dentysta
Jakób Botwinik
נעמט אן טעגליך פון 10 ביז 3 נאכמ. אין דער לעטשניצע „פאמאץ“ רוג זגערזשער און לימאנאווסקיעגא 1, טעל. 101-29 און פון 4—10 אוועגד אויף נארוטאוויטשא 13. —::— צוגענגליכע פרייזען פאר ארבייטסלאזע – הנחה.

Dr.
Wajnberg
ספעציאליסט פאר לונגען, הארץ און סקלעראז קראנקהייטען
פיעטריקאווער 145
טעל. 126-02.
נעמט אן פון 9-10 פריה. 3-5, 8-9 אוו.

געדענקט, שטשעשליווי
ביי
א גרויסער אויסוואהל פון
אריגינעלע בילצער און טאמאשאווער סחורות
אויף אנציגער און פאלטענס
פון די בעסטע קוואליטעטען ווי אויך פערשידענע רעשטען
מיט 30% ביליגער
קומט און איבערצייגט אייך
R. Szczęśliwy
לאדז, 5 נאוואמיעסקא 5
טעל. 156-09.
געדענקט פראנט II שטאק.

ווער וועט זיגען אין שפּאַנישן בירגער-קריג

די אויפשטענדיגע פעהלט מענשען. — די רעגירונג קריגס-מאַטעריאַל

אין דער „פ. ט." איז פערעפענטליכט געוואָרען א ריי־הע אַרטיקלען פון א זשורנאַליסט, וואָס האָט געמאַכט א רייזע אין לאַגער פון די שפּאַנישע אויפשטענדיגע. די אַרטיקעל־סער׳ע פערענדיגט דער זשורנאַליסט מיט פאָלגענדע פּאָליטישע בעטראַכ־טונגען:

„הגם סעווילא איז איבערפולט מיט סאָלדאַטען וואַרפט אבער דאָך די אַרמעע נישט אָן איהר אויס־דרוק אויף דער שטאָט. דער דאָמינירענדער עלע־מענט אין דער געגענד פון די אויפשטענדיגע איז איבעראַל די „פאַלאַנגע עס פּאַנאַלאַ, דער פאַשיסטי־שער בונד, וואָס איז געשאַפען געוואָרען דורך פרימאָ דע ריוועראַ.

נאָך מיט א פּאָר חדשים צוריק האָט די פאַלאַנגע געשפּילט א קנאַפּע פּאָליטישע בעדייטונג. אין די וואָכען פאַר דעם אויסברוך פון אויפשטאַנד האָט זי פּלוצלונג אָנגעהויבען צו וואַקסען אין א פאַנטאַס־טישען טעמפּאָ. די העררען־קאַסטע האָט זיך דער־שראָקען פאַר׳ן וואַהל נצחון פון דעם פאָלקס פראָנט און האָט איהרע זיהן געשיקט אין דער „פאַלאַנגע" און האָט אויך געצוואונגען די אַלע וואָס זענען פון איהר אָפּהענגיג אַריינצוטרעטען אין דער דאָזי־גער פאַשיסטישער אָרגאַניזאַציע. זייט דעם אויס־ברוך פון אויפשטאַנד האָט זי זיך ענטוויקעלט גליי־ך ווי א לאַווע און האָט געדראָהט צו פערפלייצען די אייגענטליכע פיהרער. די קליקע גענעראַלען, וואָס זאַמלען זיך אַרום פראַנקאָ און מילאַן די אַסטרעי, זשיל ראָבלעס און זיין בעוועגונג זענען דורך דער „פאַלאַנגע" כמעט אינגאַנצען אָפּגעשוועקט געוואָרען.

דער פּראָגראַם פון דער פאַלאַנגע קען סקי־צירט ווערען אין איינציגע ווערטער: קאָאָפּעראַציע מלוכה, פיהרער־פּרינציפּ און א „נאַציאָנאַלע אַגראַר רעפאָרם אָהן ענטאייגנונג" — דאָס הייסט אַלזאָ: אינגאַנצען נישט קיין אַגראַר־רעפאָרם! אויך דאָ שפּילט אין דער פּראָפּאַגאַנדע דאָס „פאַר" א בע־דייטענד קלענערע ראָלע ווי דאָס „געגען": געגען די מאַרקסיסטען, געגען די יודען און געגען די מאַסאָנען. דאָס שלאַגוואָרט „געגען" דעם קאַפּי־טאַליזם" פעהלט דאָ. שפּאַניען לעבט נאָך צו דריי פירטעל אין דער פעאָדאַלער ער׳א, דאַרעגען טרעט דאָ שטאַרק אין פאָרדערגרונד די שנאה געגען די מאַסאָנען.

איהר כאַראַקטער נאָך, איז די „פאַלאַנגע" א גענויע קאָפּיע פון דער אידעאָלאָגיע פון דייטשען, איטאַליענישען און פראַנצויזישען פאַשיזם. די פאַ־לאַנגע שפּילט די ראָלע פון הילפס פּאָליצייי, און די נעכט מאַכט זי אין די קליינע שפּאַנישע שטעטלעך, וואָס געפינען זיך ביי די אויפשטענדיגע אַנלאַוועס אויף די קלענער אָפּטיילונגען, וואָס מאַהלען רע־וואָלוציאָנערע אויפשריפטען אויף די ווענד פון די הייזער. זיי פיהרען אויך א שטענדיגען פּאַרטיזאַנער קריג מיט דער רעגולערער אַרמעע.

אין סעווילא האָט די „פאַלאַנגע" אין דער קאַלע טראַיאַנאַ איהר „ברוין־הויז", איך אליין האָב געזעהען דעם 28. אויגוסט נאָכמיטאָג א לאַסט אויטאָ מיט קריגס־געפאַנגענע, וואָס מען האָט געבראַכט פון ריאָ טינטאָ אין דעם הויז פון דער „פאַלאַנגע", עס איז געווען שרעקליך, כמעט די העלפט פון די געפאַנגענע האָט געטראָגען פריש אַדורכגעבלוטעטע באַנדאַזשען. מען האָט זיי פון לאַסט אויטאָ אַראָפּגעוואָרפען ווי זעק. די גאַס איז געווען אָפּגעשלאָסען דורך א דאָפּעלטע קייט לעגיאָנערען. א מענשען המון איז געשטאַנען היג־טער דער קייט און האָט געשוויגען.

אין די דאָזיגע מינוטען האָב איך פערשטאַנען די אמת׳ע שטימונג פון די שפּאַנישע מאַסען, הגם פון המון איז נישט געפאַלען קיין איין וואָרט, אויך נישט דאַן ווען נאָך א גוטער האַלבע שעה איז זיך דער המון צוגאַנגען: ער האָט געוואָרט אויף שאָ־סען פון בנין. מען האָט אָבער גאָר נישט געהערט: די דערשיסונגען קומען פאָר ערשט אין דער נאַכט.

אין די קאַפעען פון סעווילא הענגען צוויי פּלאַ־קאַטען. דער ערשטער פערווערהט צו רעדען וועגען פּאָליטיק. דער צווייטער איז א וואַרנונגס פּלאַ־קאַט פון פריוויליגע פאַ דער נאַציאָנאַלער מי־ליץ, פאַר א טאָג־לויהן פון דריי פעזעטען. אין פּאָרטוגאַל זאָגט מען צו די פריוויליגע פאַר שפּאַניען א טאָג לוין פון 12 ביז 15 פעזעטען, איך האָב גע־האַט די געלעגענהייט א שעה צייט זיך צו צוקוקען צו דער טעטיגקייט פון א ווערב קאָמיסיע אין סעווילא. עס זענען געווען אַנ׳ערך 30 קאַנדידאַטען, נישט מעהר, וואָס זענען געשטאַנען אין א רייהע. די ערשטע פראַגע, וואָס מען האָט געשטעלט יעדען קאַנדידאַט איז געווען צי ער קען לעזען און שרייבען. די אַנאַלפאַבעטען — 10 [illegible] האָט מען גע־שטעלט אין א בעזונדערע רייהע [illegible] זענען אויס־געוועהלט געוואָרען א העלפט — 5 מאַן. פון די וואָס קענען לעזען האָט מען קיין איינעם נישט גע־נומען, אַלע זענען זיי אָפּגעלאָזען געוואָרען. די רעקרוטירונגס־קאָמיסיע האָבען א בעפעהל נישט אָנצונעהמען קיין שום פערדעכטיגע. אונטער פער־דעכטיגע פערשטעהט מען אינדוסטריע אַרבייטער, אַרבייטסלאָזע, מענשען וואָס טראָגען ברילען לאַנד ווירטשאַפטליכע אַרבעטאַריער מיט יענעם געוויסער האַלטונג וואָס זאָגט עדות זייער זענען דער בע־ריהרונג מיט רעוואָלוציאָנערע אידעען.

די פאָלגען פון דאָזיגען בעפעהל האָב איך געזעהען ביי דעם אויבען דערמאָהנטען ביישפּיל: פון דער לעכערליך קליינער צאָהל פון 30 קאַנדי־דאַטען זענען אָנגענומען געוואָרען נאָר 5 מאַן. אַגראַריזיען איז א אָרימע געגענד מיט סאָציאַלע קאָנטראַסטען פון מיטעלאַלטערליכער שוואַכקייט. דאָ האָט יעדער צווייטער מענש דאָס „געזיסע פער־דעכטיגע אין דער האַלטונג". און דאָ קומען מיר צום צענטראַל פּראָבלעם פון די שפּאַנישע אויפשטענדיגע: זייער כראָנישער מאַנגעל אין מענשען.

עס איז באמת קיינעם פון די אַבסער וואַטאָרען נישט איינגעפאַלען צו שטעלען די פראַגע פאַרוואָס די אויפשטענדיגע פיהרען נישט אַדורך קיין צוואַנג רעקרוטאַציע? זיי האָבען דאָך ערקלערט א מיליטער־רישע דיקטאַטור און אַזאַ שריט צו דער רעטונג פון פאָטערלאַנד וואָלט געווען זעלבסטפערשטענדליך. אַנשטאָט דעם אָבער ווערבירען זיי פריוויליגע צו א פינפאַכיגען לויהן אין פּאָרטוגאַל, ברענגען מיט זייערע „אַבקערס" און „קאַפּראַני" אַראָפּלאַנען טוצענדווייז מוירען, אַראַבער און בערבערען פון אַפ־ריקאַ, א זעהר קאָסטשפּיליג און לאַנגדויערענדע אונטערנעהמונג, צוליב וואָס זיי ווערען נאָך קאַמ־פראָמיטירט אין דער גאַנצער וועלט.

זיי מוזען עס אָבער טון, ווייל זיי האָבען נישט קיין מענשען, זיי מוזען עס טון, ווייל די מאַסען זענען געגען זיי. יעדער באַנגען וואָס מען וועט אַריינשטעקען אין די הענד פון די פויערען און אַנדאַלוזיען און עסטרעמאַדוראַ וועט זיך ווענדען געגען די גענעראַלען. זיי מוזען זייער „נאַציאָ־נאַלען קריג" פיהרען מיט זעלנער פון פּאָרטוגאַל מיט די יורשים פון זייערע מורישע שונאים, וואָס ווערען געבראַכט מיט דייטשע און איטאַליענישע אַעראָפּלאַנען פון אַפריקאַ. זיי די געשוואוירענע שונאים פון אינטער[נ]אַציאָנאַליזם פיהרען דעם קאַמף אויסשליסליך און אַליין מיט חסד פון דעם ווייסען אינטערנאַציאָנאַל, אַלס [א]ויספיהרער פון דער אונפערשעהמסטע אינטערנאַציאָנאַלע פער־שווערונג, וואָס אייראָפּע האָט אַמאָל איבערגעלעבט.

און די אויסזיכטען? זיי ווילען זיגען, זיין די סאָלידאַריטעט פון דעם אַנדערען צד וועט זיי־טער בלייבען [א]ויף פּאַפּיר. זיי ווילען זיגען, זיגען מיט אַלע קאָנסעקווענצען, וואָס זייער נצחון וועט ברענגען פאַר אייראָפּאַ — ווען מאַדריד וועט נישט בעקומען קיין אַעראָפּלאַנען, טאַנקס, אַרטי־לעריע. דאָס איז דער נאַקעטער ברוטאַלער אמת. [...] (איז בויטיג דאָס אָפען הייגט צו ערקלערען — אייזער עס וועט זיין צו שפּעט. אויך דער אָפּטימיזם ווי בויטיג ער זאָל נישט זיין צו ערמוטיגונג, קען אויב מען טרייבט איהם צופיל זיך פערוואַנדלען אין א נאַרקאָטיק. מען מוז קלאָר זעהען, בכדי אָנ־צונעהמען מיטלען איידער עס וועט זיין צו שפּעט".

די ענטאייגונג פון יוד. פערמעגען אין דייטשלאַנד

אין דעם „נ. ט. ב." איז פערעפענטליכט פאָל־גענדער אַרטיקעל אין שייכות מיט דעם נייעם גע־זעץ פון דייטשען פינאַנץ־מיניסטעריום, וואָס איז געווענדעט געגען יודען:

„צו די נחרענבערג העפּהעפּ געשרייען געגען די יודען, האָבען די דייטשע פינאַנץ־אַמטען געשריבען א בעגליימטעקסט, וואָס איז א סך ראַפינירטער און בילדעט גלייכצייטיג דעם פּראַזאַישען קערן פון דער גאַנצער ראַסען־לירוק. די פערמעגליכע „נישט־אַרישער", וואָס זענען נאָך פערהאַן אין דייטשלאַנד האָבען בעקומען אין די לעצטע וואָכען א צירקולאַר פון זייער פינאַנץ־אַמט מיט פאָלגענדען אינהאַלט:

„עס קען געשעהען, אז איהר וועט ביי דער נאָהענטסטער געלעגענהייט, זיך בעזעצען אין אויסלאַנד".

און ווייל עס קען אזוי געשעהען פאָדערט דער פינאַנץ־אַמט אויף א פירטעל פון פערמעגען, וואָס האָט אין 1935 געדינט אַלס יסוד פון פערמעגענס־שטייער צו דעפּאָנירען אַלס „גאַראַנטיע". ווער עס וועט נישט אין משך פון 8 טעג נאָכקומען די דאָזיגע פאָדערונג וועט זיין פערמעגען קאָנפיסקירט ווערען.

מען קען זיך פאָרשטעלען ווי אזוי די דאָזיגע פאָדערונג וועט זיך אויסווירקען. די פערמעגענס ווע־גען וועלכע עס האַנדעלט זיך געפינען זיך נישט אין מזומן, צום גרעסטען טייל געפינען זיי זיך אין אונטערנעהמונגען. עס בעשטעהט פון פאַבריקען, האַנדעלס־פירמען אהער גרונד־בעזיץ און אין דעם רוב פאַלען זענען זייערע בעזיצער, נאָר צוליב דעם געבליבען אין דייטשלאַנד, ווייל זיי האָפען זייער פערמעגענס, אפילו צום פרייז פון גרויסע פערלוס־טען נישט געקאָנט רעאַליזירען אין באַר־געלד. און גאַנץ זיכער וועט עס ביי גרעסערע אונטערנעהמונ־גען קיינמאָל נישט געלונגען אַרויסצוציהען א פיר־טעל פון דעם קאַפּיטאַל — און דערצו נאָך אין משך פון 8 טעג — אָהן דעם, אז די גאַנצע אונטערנעה־מונג זאָל נישט באַנקראָטירען.

עס שטעלט זיך א פראַגע, צי איז דאָס טאַקע נישט אַמאָל דער צוועק פון דער אַקציע. עס וואָלט אפילו געווען ליכטער די פאַריטריטע נירענבערג־געזעצען צו דערגאַנצען און צו רעזערווירען די לוי־טונג אין בעזיץ פון ווירטשאַפטליכע אונטערנעהמונ־גען נאָר פאַר אַרישע „רייכסבירגער". די קאָנפיס־קאַציע פון קאַפּיטאַל, וואָס געפינט זיך נאָך אין די הענד פון דייטשע יודען וואָלט אזוי פאַרגעקומען מיט איין קלאַפּ. אָבער די נאַצי־רעגירונג האָט בידאיצט נישט געוואָלט געהען אויף דעם וועג און נישט העפּפּער, ווייל זי האָט זיך געשעהמט פאַר אויסלאַנד — פון דעם האָט מען זיך שוין לאַנג אָפּגעוואוינט — נאָר צוליב דער ריקזיכט אויף דער איינענער ווירטשאַפט. ווייל דער צוזאַמענברוך און באַנקראָט פון צאָהלרייכע יודישע אונטערנעהמונגען וואָלט גלייכצייטיג בעדייט צאָהלרייכע „אַרישע" אַרבייטס־לאָזע, שווערע היזקות פאַר די „אַרישע" ליפעראַנ־טען, באַנקען אונגעשטעלטע א. אז. וו. שוין די מורא אז עס וועט אַרויסגעגעבען ווערען א געזעץ וועגען קאָנפיסקירען דעם יודישען בעזיץ, האָט אין פאַרי־גען יאָהר אַרויסגערופען שווערע קאָמפּליקאַציעס: דער מאַסען־אויסוואַנדער־קויף פון פירמען, וואָס זענען דאַן געווען אין די קליינע נאָכפראַגע פון קונים האָבען בכלל אוממעגליך געמאַכט די נאָרמאַלע טראַנזאַקציעס מיט פירמען אויך פאַר רייכע „אַר־יער", וואָס האָבען למשל שוין געוואָלט ליקווידי־רען זייערע געשעפטען און אויפהערען צו אַרבייט־טען, אָדער, וואָס האָבען געוואָלט איבערגעבען אָנ׳ אונטערנעהמונג, וואָס זיי האָפען בעקומען בירושה. און בעזונדערס האָט געהערשט א כאָאָס אויפן מאַרק פון אונבעוועגליכען בעזיץ צוליב דעם מאַסען אָנ־באָט פון יודישע הייזער. די נאַצי־מושלים האָבען דעריבער געהאַלטען, אז עס איז בעקוועמער אַדורכ־צופיהרען די קאָנפיסקאַציע פון יודישע פערמעגענס אויף א קאַלטען אופן, אָהן ספּעציעלע געזעצען און איינציגווייז. געשטערע אונטערנעהמונגען זענען בכלל נאָר דורך צוואַנג איבערגעפיהרט געוואָרען אין „אַרישע" הענד, ווען עס איז גראָד געשטאַנען א פּאַסיגער אָמאָטאָר אויף דעם רויב, וועלכער האָט זיך געזיכערט די בעטייליגונג פון באַנקען אָדער פּאַרטיי אינסטאַנצען. אויף אזוי אופן איז געלונגען א געוואַלדיגע צאָהל פון ווערטפולסטע אָביעקטען צו מאַכען פאַר „אַריש" בעזיץ, למשל די גרויסע „וואַרענהייזער", די צייטונגס - פערלאַגען אולשטיין און מאָסע, די סימסאָנס געווער - פאַבריקען אין סוהל, די פאַבריקען פון ארענשטיין און קאָפּעל, די אַאויער - פאַבריקען. אָהן א צאָהל אונטערנעהמונגען פון פערשידענע מינים, וועלכע זענען אָפט דורך אַרבייט פון צעהנדליגער יאָהרען געבראַכט געוואָ־רען צום אויפבליה און בעדייטונג, דורך די צוגע־העריגע פון דער מינדערווערטיגער ראַסע.

א סך איז שוין נישט געבליבען צו דער ראַ־סישער רייניגונג פון ווירטשאַפטליכען לעבען — דאַנק די פּייניגליכע צירקולאַרגען פון היטלערן און שאַכטען. צום גרעסטען טייל איז שוין ביי די דייט־שע יודען דאָס פערמעגען צוגענומען געוואָרען. אפשר ווייל מען איצט דעם רעשט ערלעדיגען דורך די צירקולאַרען פון פינאַנץ־אַמט. אָבער עס איז מעגליך, אז די מעטאָדע פון איינציגווייז צונעהמען דאָס פערמעגען וועט אויך ווייטער אָנגעווענדעט ווערען מעת די פינאַנץ־אַמטען וועלען נאָר אין איינ־צעלנע פאַלען אַדורכפיהרען דעם צוזאַמענברוך פון יודישע אונטערנעהמונגען. די פינאַנץ צירקולאַרען וועלען איצט דינען אויף יודישע קאַפּיטאַליסטען, ביי וועלכע עס איז נאָך פערהאַן עפּעס אויסצופרעסען אַרויסצוליגען בעזונדערע שטייערען — לטובת דער מלוכה, דער פּאַרטיי אָהער איינצעלנער פּאַרטיי־געבאָסען".

דאָס איצטיגע לעבען אין ארץ-ישראל

(פון מיין טאָג-בוך)

פון פישל האַרנאָווסקי

2-טען אויגוסט

די ארץ ישראלדיגע שופטים.

אז מען שמועסט, אז עס איז אין דער מאָדע פאַר די היגע א"י ענגלישע בעאַמטע צו זיין פּראָ-אַראַ־ביש, איז אין דעם היגכסיאָן פון א מאָדע קען קיין רזשענטעלמאַן זיך נישט גוטענשטעלען, דער מאָדע, זיי נען טאַקע די שופטים פון העכסטען געריכט פּראָ־אַראַביש, איז טאַקע דער יושר פון געזעץ לויט זייערע בעגריפען א פּראָ-אַראַבישער און די פּראָקוראַטור א פּראָ־אַראַביש. דער פּשוטער יודישער בירגער גע־פינט, אז די העכסטע בעאַמטע פון געריכט האַנדלען נעגען געזעץ. אָבער וואָס קען מען טון אז דער בע־גריף פון זייער פּראָ־אַראַבישען יושר שטעהט איבער געזעץ, די חוצפה פון אַזאַ יושר איז דערנאָכגען אזוי וויט, אז זיי האָבען געוואָלט בעשטימען און דווקא איצט, א ברודער־זוהן פון מופתי פאַרן נענעראַל־פּראָקוראָר אין לאַנד. איך מיין איצט אין דער צייט פון אַראַבישע מאַסען־פּערברעכען. א דאַנק דעם כוח פון דער זעקסטער מלוכה, דער הויכער יודישער פּרעסע, וועלכע האָט אָנגעהויבען צו פּראָטעסטען, האָבען זיך די היגע מאָדערנע רזשענטעלמענער דערשראָקען און פערשטאַנען, אז מען דאַרף נישט איבערטרייבען מיט דער מאָדע. נאָך אונזערע יודישע בעגריפען איז די האַנדלונג פון דער פּראָקוראַטור א פערברעכערישע, און די האַנדלונג פון העכסטען געריכט קאָמפּראָמי־טירענדיג אייגזייטיג. איך וויל רעדען מיט פאַקטען. עס קומט פאַר אין דער צייט פון אויסנאַהם - געזעצן.

1) צוויי אַראַבער זענען בעשולדיגט אין שיסען אויפן מיליטער און העלפען די באַנדעס. זיי ווערען בעשטראָפט נאָך פאַר האַלטען געווער. אין די מאָ־טיווען צום אורטייל זאָגט דער ריכטער, אז די פּראָ־קוראַטור איז געווען נאַכלעסיג און שולדיג אין דעם, וואָס מען האָט זיך געמוזט בעגרעניצען מיט אַזאַ קלייגער שטראָף.

2) דריי אַראַבער זענען בעשולדיגט אין וואַרפען באָמבעס, די פּראָקוראַטור האָט נישט געבראַכט קיין בעשולדיגונגס עדות, און ערקלערט, אז זי בעטראַכט נישט די בעשולדיגונג פאַר ערנסט. אָהן די בעשול־דיגטע וואַרפט מען אויך א סך באָמבעס, די פּראָקוראַ־טור האָט די דריי באָמבעסטען בעפרייט פון טורמע אויף קויציע. אָהן דער ערלויבניש פון ריכטער. די דריי באָמבעסטען זענען פרייטשפּראָכען.

3) א אַראַבער איז פערמשפּט אויף פינף יאָהר פאַר האַלטען א ביקס. דאָס העכסטע געריכט האָט איהם בעפרייט.

4) צוויי אַראַבער זענען פערמשפּט אויף פינף יאָהר פאַר העצען. די אַפּעלאַציע האָט אייטעם בע־פרייט דעם צווייטען פערקלענערט אויף דריי יאָהר.

5) א אַראַבער געכאַפּט אויפן גאַס מיט א ביקס, מיט קוילען, פערמשפּט אויף אכט יאָהר, פערקלענערט אויף פינף יאָהר.

6) א אַראַבער פערמשפּט פאַר אונטערצינדען אין הערצליה אויף אכט יאָהר. פערקלענערט אויף דריי יאָהר.

7) צוויי יודען האָט מען געשיקט היטען א פאַ־בריק און געפונען ביי זיי געווער, פערמשפּט אויף זעקס און זיבען יאָהר. אין דער אַפּעלאַציע פערקלע־נערט — זעקס יאָהר אויף פינף א האַלב יאָהר. די זיבען יאָהר בעשטעטיגט. (דבר 30-8 1936).

אלץ איז פּאָליטיק אין דיפּלאָמאַטיע מען דאַרף האָבען אז יודען זאָלען שפּעטער נישט זיין געגען א אַמנעסטיע פאַר פערברעכער, ביי דער היינטיגער לאַ־גע לוינט מעהר איבערצופאַלען מיט געוועהר און באָמבעס אין האַנד, אין די שוחאָך א קלענערע ווי פיים פערטיידיגען זיך.

מיר האָט דערציילט א פּאָליציי קאָמיסאַר פון עבר הירדן, אז מען דאַרף דאָרטען, אַרויסטראָגען א פּסק־דין, פרעגט מען פריהער אָן די היגע אינ־סטיטוציעס, וועלכען טאָג מען זאָל אַרויסגעבען דעם פּסק־דין דאָס געהערט אויך צו קאָלאָניאַלע פּאָ־ליטיק.

אָהן בכדי מען זאָל גוט פערשטיין, די האַנד־לונג פון די ריכטער, וויל איך דערצעהלען פאָלגענ־דען פאַקט. אין זיבעטער צייט האָט מען פערמשפּט צו הענגען א הונדערט פּראָצענטיגען אומשולדיגען יוד, וועלכען מען האָט טאַקע שפּעטער פרייגעשפּראָ־כען. איך האָב געפרעגט אַ ענגלענדער צי דאָס איז דער יושר פון די ענגלישע שופטים, וועלכע מען שעצט אין ענגלאַנד אויף דאָס העכסטע: ער האָט מיר גע־ענטפערט, דאָס זענען נישט ענגלישע שופטים. פון וואַנען זענען זיי פון האַנאָלולו, פרעג איך. ניין, ענט פערט ער, זיי זענען טאַקי פון ענגלאַנד, אָבער נישט ענגלישע שופטים, נאָר קאָלאָניאַלע שופטים.

פון יענער צייט אָן האָב איך אַלץ פערשטאַנען.

3-טען אויגוסט

מה-יפית פּאָליטיק עקזיסטירט נישט אין ציוניזם פון ישוב.

ווען עס קומט אָן א נייער אימיגראַנט און לעבט זיך איין אין די נייע בעדינגונגען, הערט אויף צו פער גלייבען דאָס לעבען דאָ מיט פּוילען. ווי צום ביישפּיל ביי אונז (אין פּוילען) קאָסט דאָס אזוי פיל יאַמטעס. אָדער וויפיל דאָס איז אויף אונזער געלד, ער אָטעמט איין אַביסעל ארץ־ישראל לופט. וואַרפט אַראָפּ פון זיך דעם טאַנצען גלות פּעקעל, גלייכט אויס דעם רי־קען, און אָטעמט איין די פרייהייט מיט דער פּולער ברוסט, איז גלייכצייטיג מיט דער פרייהייט אָטעמט ער איין רעספּעקט פאַרן מענשען און א עקעל צו מה־יפית טאַקטיק. העזה און חוצפה וואָס מען טרעפט אזוי פיל אין גלות איז א סימן פון געזעלשאַפטליכער און אינדיווידועלער שוואַכקייט. פערענדיגט מיט נא־טירליכען קאָנטראַסט, מיט מה יפית, קומט אַרויס א קאַריקאַטור, א פערקריפּעלטע עטיק, אין א"י פיהלט מען זיך געזעלשאַפטליך פערבריידערט און שטאַרק, מיט א שטאַרקען געפיהל פון מענשען־ליבע, פאַלט ממילא אָפּ אי די חוצפה און אי די נויטיגקייט פון מה יפית, און דאָס ווערט ערזעצט דורך רעספּעקט פאַר יענעם און פאַר זיך, איך גיב אָן איניגע פאַלען וואָס כאַראַקטעריזירען דאָס.

1) דער נציב העליון בעזוכט ענדע אַפּריל די פערוואונדעטע אין שפּיטאָל הדסה. א פערוואונדע־טער, ביי וועלכען ער איז שטעהען געבליבען, האָט איהם בעגריסט מיט די ווערטער: „לך מפּה", טראָג זיך אָפּ, און זיך אומגעקעהרט צו דער וואַנד. איך בין זיכער, ווען עס בעזוכט איהם זייענער א בעקאַנ־טער אַראַבער, וואָלט דער קראַנקער זיך מיט איהם אונטערהאַלטען. לאָרד באַלפור האָט זיך אַמאָל אויס־געדרייט. עס איז נישטאָ אויף דער וועלט אַזעלכע צוויי פעלקער ווי אַראַבער און יודען, וואָס זאָלען אזוי קענען לעבען צווישען זיך בשלום, אָבער נאָר אזוי לאַנג ווי צווישען זיי וועלען זיך נישט אַריינמי־שען די ענגלענדער. די אונהעפליכקייט פון קראַנקען איז געווען א אינסט נעקטיווער פּראָטעסט געגען די פּאָלשקייט פון דער קאָלאָניאַלער פּאָליטיק. עס קען זיין, אז אַזאַ יעזואיטישע טאַקטיק איז דער סטאַנ־דאַרט פון דער קאָלאָניאַלער פּאָליטיק. און דורכן קאָנסערוואַטיזם איז ער פערבליבען פון מיטעלאַל־טער. מיר יודען זענען נאָך גאַנץ ווייט פון קאָלאָניאַ־לע אַספּיראַציעס. מיר האַלטען נאָך ערשט ביי „ובנו חרבות עולם, שוממות ראשונים יקוממו" דערפאַר איז פאַר אונז אזוי עקעלהאַפט דער יעזואיטישער קאָלאָניאַלער סטאַנדאַרט. (ווייטער — מאָרגען)

די יודישע יציאת-פוילען
קען פאר קיינעם נישט זיין קיין גאולה

פון דר. יעקב וויגאדזקי

ווי בעוואוסט, האבען די אנטיסעמיטען מקדימונים אן געפאדערט, דאס מען זאל די יודען פון לאנד ארויסטרייבען.– אין דער לעצטער צייט זענען אויך די סאנאציע און די רעגירונגס-קרייזען מיטגעריסען געווארען מיט דעם געוואלדיגען שטראם פון אנטיסעמיטיזם. וועלכען די פוילישע, פון בערלין אנטערגעהעצטע ענדעקעס, האבען אין פוילען ארויסגערופען. אין די דאזיגע קרייזען רעדט מען נישט וועגען פערטרייבען יודען (פע! חלשות!!), נאר מכח ארויספיהרען א געוויסען טייל יודען פון לאנד קיין א"י, קיין ארגענטינע, בראזיליען א. אז. וו. אין גאר דער לעצטער צייט האבען יודישע „פיהרער" אויך אנגעהויבען רעדען אויף דער זעלביגער טעמע... זיי רעדען אויך מכח יודישער עמיגראציע און „עוואקואציע" פון פוילען, אלס א נויטווענדיגקייט פאר פוילען!

לאמיר דעם ענין קאלטבלוטיג און אביעקטיוו בעטראכטען!...

קודם כל מוז מען דא בעזייטיגען דעם פלאנטער פון נאציאנאלע און געזעלשאפטליכע גרופירונגען, וועלכע אלע פרעדיגער פון פערטרייבען יודען האבען דא אנגעמאכט.

ווען מען שטעלט יודען אנטקעגען די פויערים סוחרים, בעלי-מלאכות א. אז. וו. פאסט מען דאך אויף „יודען", אלס א געזעלשאפטליכע גרופירונג, וועלכע דער אנטיסעמיטיזם צערייסט, אהן קיין שום ווירטשאפטליכען יסוד, אויף יודען און נישט-יודען, ד. ה. אויף פערשידענע נאציאנאלע טיילען!

אויב עס איז פערהאן אין א לאנד אן איבערפלוס אין סוחרים, למשל, איז פארוואס וויל מען בעזייטיגען די יודישע סוחרים, בשעת עס איז מעגליך, אז גראד די יודישע סוחרים זענען דער נויטיגסטער טייל, וועלכער מוז פערבלייבען, כדי דער האנדעל אין לאנד זאל נישט חרוב ווערען. רעדט מען מכוח א געזעלשאפטליכער גרופירונג, טאר מען נישט פערפלאנטערן דעם ענין מיט נאציאנאלער גרופירונג.

מען זאגט אבער, אז דער פראצענט יודען בכלל איז אין פוילען א צו גרויסער, פרעג איך, אויף וועלכען יסוד קען מען בעשטימען דעם „גוטען" אדער דעם „שלעכטען" פראצענט! ווייטער, איז דער דאזיגער „גרויסער פראצענט" יודען אין פוילען דא נישט לאנג געווארען אדער ער איז דא מקדמונים אן? פארוואס איז מיט אמאל דער דאזיגער „פראצענט" שולדיג געווארען אין אלע צרות. וואס פוילען טראגט איצט איבער? די לייזונג פון דער יודישער שאלה בעשטעהט דורכאויס נישט אין דעם פערקלענערן די צאהל יודען אין וועלכער עס איז מדינה. די דאזיגע פערקלענערונג פיהרט, אבער ווייט נישט שטענדיג צו א פערקלענערונג פון דער קאנקורענץ צווישען יודען גופא אויף דער קאנקורענץ אבער צווישען יודען און נישט-יודען האט זי גאר א קליינע השפעה. דא האט, ווי מיר דוכט זיך, א סך א גרעסערע השפעה די איכות, ווי די כמות פון די קאנקורענטען-יודען. וואס מעהר א קאנקורענט שטעהט אינטעלעקטועל און פאכמענישע העכער, אלץ געפעהרליכער איז ער פאר די, וואס שטעהען אין דעם פרט נידעריגער פאר איהם. דער בעסטער בעווייז: דערפאר איז דווקא דייטשלאנד, וואו עס לעבט א הייפעלע יודען (ווייניגער, ווי א האלב פראצענט), און וואו דער אנטיסעמיטיזם האט דערגרייכט זיין העכסטע און ווילדעסטע מדרגה... אויב מיר וועלען איצט דעם פראצענט יודען פערקלענערן ביז 7 פראצ. און אפילו ביז 5 פראצ., וועט דאך דאס האבען פאר פוילען נאר א גאנץ קליינע בעדייטונג! א גרעסערע בעדייטונג וואלט דאס נאר געקענט האבען פאר יודען, ווייל דאס וואלט פערקלענערט די אומדערטרעגליכע קאנקורענץ, ביז אין בלוט, צווישען יודען גופא.

מען מוז זיך אבער די דאזיגע יציאת-פוילען פון אנדערטהאלבען מיליאן יודען פארשטעלען, אלס א פראצעס, וואס וועט קענען פערווירקליכט ווערן גאר בהדרגה, אין משך פון א לאנגער שורה יאהרען.

מען זאגט ווייטער: „עס זענען דא צופיל יודען אין פוילען, וואס האבען נישט פון וואס צו לעבען!..." דאס איז געוויס אן אמת. פון וואנען נעמט זיך דאס?? ווייל די גרויסע ארבייטסלאזיגקייט, וואס הערשט צווישען די פוילישע יודען איז נאר א טייל ערשיינונג פון דער ארבייטסלאזיגקייט, וואס הערשט אין פוילען בכלל. יעז אין א לאנד, ווי פוילען, הערשט אן ארבייטסלאזיגקייט צווישען די ארבייטער, פויערים, בעלי-מלאכות, הענדלער פרייע פראפעסיאנאליסטען א. אז. וו., מוז דאך ממילא הערשען א נאך גרעסערע ארבייטסלאזיגקייט צווישען דעם יודישען טייל פון די דאזיגע געזעלשאפטליכע גרופירונגען, פון וועלכע דער אנטיסעמיטיזם שטרענגט אן אלע זיינע כוחות ארויסצושטופען יודען!...

בשעת אבער וועגען דער נישט-יודישער ארבייטסלאזיגקייט טראכט די מלוכה און די געזעלשאפט און זוכט מיטלען ווי זי ארויסצוראטעווען פון דער שווערער לאגע, טראכט אבער קיינער נישט וועגען דער יודישער ארבייטסלאזיגקייט! און נישט נאר מען קומט נישט צו הילף די יודישע ארבייטסלאזע און פרנסה-לאזע, נאר מען פיהרט נאך געגען זיי א פערטיליגונגס-פאליטיק, מען וויל זיי אויסראטען! מען וויל ביי דעם הייפעלע נישט-ארבייטסלאזע יודען ארויסרייסען דעם לעצטען ביסען ברויט, אפנעמען ביי זיי זייער ארבייט און אפגעבען איהר די נישט-יודישע ארבייטסלאזע!...

א געזעצמעסיגע מלוכה מוז קומען צו הילף אלע איהרע בירגער אהן קיין שום חלוק נישט! מיר, יודען אין פוילען, ערפילען אונזער חוב לגבי דער מלוכה אין א פולער מאס; דעריבער מוז די מלוכה פאר אונז זארגען פונקט אזוי, ווי זי זארגט פאר נישט-יודישע תושבים פון לאנד!

דאס איז אונזער יודישער שטאנדפונקט, פון וועלכען מיר וועלען קיינמאל נישט אפטרעטען! שרעקעדיגע זענען מיר בכלל נישט און אפשרעקען אונז מיט וואסער שד זאל נישט זיין וועלען מיר זיך נישט לאזען!

פאר דעם דאזיגען שטאנדפונקט וועלען מיר נישט אויפהערען צו קעמפען, ווי האפנונגסלאז דער דאזיגער קאמף זאל זיך נישט דוכטען!..

די יודישע יועצים פון פערשרייבען יודען פון פוילען מיט זייערע „גוטע כוונות" פון דאנטעשין גיהנום מערקען נישט, ווי געוויס נישט-ווילענדיג, שטעלען זיי זיך אונטער דער אנטיסעמיטישער פאהן און שטערען אונז אין אונזער קאמף פאר אונזער פאקטישער גלייכבערעכטיגונג אין פוילען!...

ארץ-ישראל? דארט האבען מיר מיט א בעוואונדערונגס-ווערטער אינטואיציע אנגעטאפט דעם איינציגען וועג צו לייזען די טראגישע יודישע שאלה. דארט האבען מיר שוין איצט פאר אלעמען קלאר דערוויזען מיט דער יודישער היסטארישער אויפבוי-ארבייט אין א"י. אז מיר זענען אין שטאנד די דאזיגע וואונדערבארע הויך-קולטורעלע, ארבייט צו שאפען און פארטצוזעצען ביז צו דער פולער לעזונג פון דער יודישער שאלה, ביז צו דער יודישער גאולה!...

פיל שווייס און פיל בלוט וועט דאס אונז נאך קאסטען, אבער פאר קיינע קרבנות וועלען מיר זיך נישט אפשטעלען און אפשרעקען, ביז מיר וועלען אונזער ציל דערגרייכען!...

אין א"י געהען מיר נישט צוליב די גלות-לענדער: זיי קענען אליין פאר זיך זארגען; מיר געהען אין א"י נאר ארויסצוקעמפען דארט אונזער גאולה פון די גלות-לענדער, וואו ביז מיר וועלען אויסקעמפען אונזער גלייכבערעכטיגונג, וועט אונז ווייניג וואס בלייבען... אין דעם דאזיגען און איצטיגען ביז גאר שווערען קאמף אויף צוויי פראנטען, וועלען מיר אונטערשטיצט פון דעם גאנצען יודישען פאלק, חוץ א נישטיגען הייפעלע יודישע מה-יפית-ניקעס.

מיט דער יציאת-פוילען, מיט וועלכער עס טרעטען ארויס די יועצים מיט „גוטע כוונות" וועט נישט פוילען און נישט א פשיטא שוין א"י נישט אויפגעבויט ווערען!...

ארום די געשעהענישען אין ארץ-ישראל
די שטעלונג פון דער ענגלישער קאלאניע

ירושלים. די אראבישע פרעסע גיט איבער אז דער געגעראל-סעקרעטאר פון דער א"י רעגירונג האט אפגעהאלטען א וויכטיגע זיצונג צוזאמען מיט הויכע רעגירונגס בעאמטע וועגען דער לאגע אין ארץ ישראל.

די אראבישע צייטונגען טיילען אויך מיט, אז בריטישע מיטגלידער פון דער בריטישער קאלאניע אין א"י, וועלכע פערנעהמען נישט קיין רעגירונגס-פאסטענס, האבען בעשלאסען אויסצוארבייטען אן אלגעמיינעם בעריכט וועגען דער [illegible] פון א"י אין דער פאליטישער לאגע ווי אויך וועגען דער שטעלונג וואס די רעגירונג דארף אננעהמען לגבי די אראבער, ווי עס פערזיכערען די אראבישע צייטונגען, וועט דער בעריכט אנטהאלטען א מיינונג, וואס שטעהט אין [illegible] צו דער מיינונג פון דער לאנדאנער רעגירונג און שטימט אין א גרויסער מאס איין מיט די אראבישע אנשויאונגען.

יפו. דערפאר וואס דער שייך מוזאפאר, מופטי'ס רעכטע האנד האט זיך נישט געוואלט בעטייליגען מיט 300 פונט אויפן „פאנד פון אויפשטאנד", וואס קאוקאדזשי'ס מיטהעלפער האבען פון איהם פערלאנגט, האט מען געווארפען א באמבע אויף זיין הויז, וואו ער וואוינט איצט אין דער קינג דזשארדזש [illegible] אין יפו. דער שייך מוזאפאר אליין איז אוועק געפאהרען פון יפו און האלט זיך אויף זיין פרדס, וואו ער גרייט צו די ארבייט צום אראנזשען שניט.

ירושלים. אין נצרת האבען אראבישע טערראריסטען געווארפען א באמבע אין הויז פון דעם יודישען דאקטאר קיוואי, פון דעם אויפרייס זענען צובראכען געווארען די שויבען און א טייל פון הער קיך.

ירושלים. כדי צו פערווישען די שפורען ווענדען אן די וואנדאלען א נייעם מיטעל. זיי גיסען אויס אלקאהאל אויפן וועג, מיט וועלכען זיי רייסען זיך ארויז אין א פרדס, און אזוי ארום קענען די שפיר-הינט נישט פערפאלגען די שפור.

נייער אימיגראציע-געזעץ ארייך אין קראפט אין מעקסיקא

מעקסיקא - סיטי. (יט"א). די טאג איז ארײן אין קראפט דאס נייע אימיגראציע געזעץ אין מעקסיקא. דאס געזעץ אנטהאלט א ריהע בעגרענצונגען, הגם עס בלייבען נאך א סך אפענע טירען פאר אימיגראנטען, דאס געזעץ ערלויבט אריינצוברענגען עלטערן, פרויען, קינדער און געוויסע אנדערע קרובים.

די גאנצע מאכט פון אננעמען אדער אפווארפען אפליקאציעס פון אימיגראנטען ווערט איבערגעגעבען דעם אינערן-מיניסטעריום, וואס וועט ביים ארויסגעבען ערלויבנישען זיך דארפן רעכענען מיט דער נוצליכקייט פון דעם נייעם אימיגראנט, מיט זיין ראסע-אנגעהעריגקייט און מיט זיין טענדענץ זיך צו אסימילירען מיט דער איינהיימישער בעפעלקערונג.

נייע איינוואנדערער ווערט פערבאטען זיך צו פערנעהמען מיט האנדעל, אחוץ אין די פרייע פראפעסיעס, פערזאנען, וואס ווילען אריינקומען אלס קאפיטאליסטען דארפען בעווייזען 100 טויזענט פעזאס, אויב זיי ווילען זיך בעזעצען אין דער הויפטשטאט, 20 טויזענט פעזאס אויב זיי ווילען זיך איינארדנען אין א הויפט-שטאט פון א פראווינץ, און 5 טויזענט פעזאס, אויב זיי ווילען זיך איינארדנען אין אן אנדער פלאץ פון דער רעפובליק.

לויט דעם געזעץ, וועט יעדען אקטאבער בעשטימט ווערן א קוואטע פון נייע אימיגראנטען פארן ניעם יאהר, בנוגע ספעציאליסטען ווערען נישט געמאכט קיין ענדערונגען אין די ביז איצטיגע בעשטימונגען. הנחות ווערען געמאכט פאר פאליטישע פליטים און געוויסע אומלעגאלע אימיגראנטען וועלען לעגאליזירט ווערען.

געבענדיג אן אפשאצונג פון דעם געזעץ, שרייבט די היגע יודישע צייטונג „דער וועג" אז אויב עס וועלען אין די נאהענטסטע יאהרען נישט געמאכט ווערען קיין ראדיקאלע ענדערונגען אין דעם געזעץ, איז דער יודישער ישוב פערמשפט צו בלייבען א קליין הייפעלע.

Dr. med. L. Berman
ציגעלניאנא 15. טעל. 149-07
ספעציעל-ארצט פאר מענער · שוועכע-בעהאנדלונג און סעקסועלע בעראטונג
נעמט אן פון 8—11 און פון 4—8 אווענד.
זונטאג פון 9—1 פארמיטאג
פאר אונבעמיטעלטע — לעטשניצע-פרייזען

ה. אקערמאן

ער און זיינע פרויען
ראמאן פון יודישען לעבען

33

הייסט עס, האב איך געוואוינט מיט יאסעל'ס כלה א שטיק צייט אונטער איין דאך בענקענדיג נאך יאסלען און האב גארנישט געוואוסט, אז ער איז טויט. יאסעל איז שוין נישטא וואסערע שרעקליכע ווערטער איך דארף עס אליין שרייבען מיט מיין האנד.

צו פלאראן האב איך גארנישט פערקעהרט. ווען נישט זי וואלט איך נאך אלץ ארומגעגאנגען אין דער פינסטער. ווי שרעקליך דער אמת זאל נישט זיין, האט ער מיר דאך קלאר געמאכט די גאנצע געשיכטע מיט יאסעל'ס פערשוואונדען ווערען:

אזוי ווי יאסעל'ס עלטערן האבען איהם געשריבען פון דער היים, אז זיין געליבטע, דאס הייסט איך, האב חתונה געהאט, האט עס איהם, יאסלען, זעהר דערשלאגען, און ער האט שוין גארנישט געקאנט מוז פאר וועהטאג. דער קאפ זיינער איז איהם נישט געווען ביי דער ארבייט. אביסעל געלט האט ער געהאט, איז ער אוועק איבער אמעריקא און האט זיך אזוי ארומגעשלעפט איבער'ן לאנד, וועלענדיג פערגעסען אין זיינע צרות.

ער איז געווען א פעהיגער מענש און עס האט איהם אנגעהויבען צו געהן גאנץ גוט. דאן איז ער געקומען אין א קליין שטעטעל און האט זיך דארט בעזעצט, וואו פלאראַ האט זיך אין איהם פערליבט און זיי האבען זיך שוין געקליבען חתונה צו האבען.

יאסעל האט פלאראן דערצעהלט די גאנצע געשיכטע וועגען זיין געליבטער, וועגען מיר, הייסט עס, אז זי האט חתונה געהאט און האט איהם אפילו נישט געענטפערט אויף זיינע בריף, און ער האט איינגעוויליגט מיט פלאראַן חתונה צו האבען. דערנאך איז ער קראנק געווארען אויף א פערקיהלונג און איז געשטארבען.

כדי צו פערגעסען אין איהרע צרות, איז פלאראַ אוועק פון דער היים און איז געקומען קיין ניו-יארק, און געווארען א „שוועסטער".

נו, ווער וואלט געגלויבט, אז אין לעבען קאן אזעלכעס טרעפען?

האט מיך דאס לעבען בעדארפט צונויפברענגען מיט פלאראַן, און דורך איהר, יאסעל'ס כלה, זאל איך וועגען איהם אלץ געוואויר ווערען. ווי אומבעגרייפליך עס איז דאס לעבען!

איך האב זיך פאר פלאראן אלץ מודה געווען און איצט ווייסט זי שוין די גאנצע געשיכטע, אז איך בין עס געווען יאסעל'ס געליבטע, אז איך האב איהם נישט געענטפערט אויף זיינע בריף און אז דורך מיר איז ער אוועק איבער גאנץ אמעריקא און איך בין עס די, דורך וועמען יאסעל האט זיך מיט איהר בעקענט...

די צרות האבען אונז (מיך און פלאראַן) נאך נעהנטער בעפריינדעט.

(קאפיטעל 11)

ווען נתן איז אויפגעשטאנען אינדערפריה ביים גאסענמיידעל אין הויז, איז געווען ארום ניין א זייגער. האט ער זיך אנגעטון און האט איהר געוואלט אפדאנקען פאר איהר גאסטפריינדליכקייט און פערלאזען דאס הויז. זי איז אבער נאך געשמאק געשלאפען, האט ער זיך דערווייל צוגעזעצט ווארטען ביז זי וועט אויפשטעהן.

דאס מיידעל איז געלעגען אין בעט אליין. ווייזט אויס — האט נתן ביי זיך געטראכט — אז דער אלטער בעל-עבירה'ניק איז גאנץ פריה אוועקגעגאנגען. און נתן'ען האט צו דעם מיידעל ארומגעכאפט אזא מיטלייד, אזא רחמנות. אט איז נאך א פערוואגעלטע נשמה אויף דער וועלט, ווי ער. ווער ווייסט, וואס אט דאס יונגע קינד איז שוין אדורכגעגאנגען אין איהר לעבען? ווי נישט פון וואויל-טאג איז זי געקומען צו אט דער שטופע; נישט פון פרייד איז זי אריינגעפאלען אין אט דעם זומפ.

נתן איז שטיל געזעסען אויף א שטול אנטקעגען איהר בעט און האט זיך צוגעקוקט צו איהר, און ער איז געווען בעהערשט פון צוויי געפיהלען: א ליידענשאפטליכער געפיהל צו איהר — אט האט ער זי דאך מיט עטליכע שעה צוריק געזעהן דורך דער שפארונע איינגעגאנצען א נאקעטע — און אין דער זעלבער צייט האט ער צו איהר איצט געפיהלט אויך רחמנות. פארוואס אזא בליהענדע רויז מוז זיך ערנעהרען פון איהר אייגענעם קערפער, מוז זיך אפגעבען צו אזעלכע אלטע בעל-עבירה'ניקעס, ווי דער, וועמען ער האט נעכטען ביינאכט געזעהן דורך דער שפארונע.

ווער ווייסט ווי לאנג נתן וואלט נאך אזוי געווען געזעסען און געקוקט אויף דעם מיידעל און געטראכט זיינע מחשבות, ווען פלוצים האט זיך דאס מיידעל אויפגעכאפט און האט נתן'ען דערזעהן זיצען אנטקעגען איהר.

זיי האבען זיך ביידע צערעדט, און נתן איז שוין יענעם טאג נישט אוועקגעגאנגען פון איהר הויז. נישט נאר יענעם טאג, נאר א סך טעג נאך דעם. טעג, וואכען און חדשים.

זיי זענען געווארען די בעסטע פריינד און פון דער פריינדשאפט איז דערנאך ארויסגעוואקסען א ליבע, און נתן האט דערנאך דאס מיידעל ארויפגעפיהרט אויף א גלייכען וועג. אבער איידער מיר וועלען קומען דערצו, וועל איך אייך דא איבערגעבען ווער ס'מיידעל איז געווען. פון וואנען זי איז געקומען און ווי אזוי זי איז אריינגעפאלען אין דעם זומפ.

עס קלינגט כמעט אומגלויבליך, אבער עס איז א לעבעדיגער פאקט, און נתן געדענקט עס ווארט ביי ווארט. וואס דאס מיידעל האט איהם דערצעהלט און אזוי [illegible] אונז איבערגעגעבען.

נישט אין קיין שטאט און אפילו נישט אין א דארף. נאר אויף א פארם אין פאדאליער גובערניע האט געוואוינט א יודישע פאמיליע פון זיין מענטשען, עלטערן מיט זייערע זיבען קינדער, זעקס זיהן און איין טאכטער. דער יוד. דער ראש המשפחה, האט געהייסען הערש בער דיקער. דיקער איז געווען זיין פאמיליען-נאמען. אבער מען האט הערש-בער'ן גערופען מיט א צונאמען „סקאלע" (בארג) דערפאר, וואס ער איז געווען הויך און שטארק ווי א בארג. [illegible] זענען געווען ברייטע און געזונדע, און הערש-בער פלעגט זיך נישט שעהמען מיט זיין צונאמען. ער האט געוואוסט פארוואס מען רופט איהם אזוי און ער פלעגט זאגען: „בעסער צו זיין געזונד און שטארק ווי איך בין, און מען זאל מיך רופען מיט א צונאמען, איידער אהן א צונאמען און זיין א חלוש". און פונקט ווי הערש-בער איז געווען א יוד א גיבור, אזוי זענען אויך געווען זיינע זעקס בנים. ווען זיי פלעגען זיך אלע זעקס בעווייזען אין דרויסען, זענען זיי געווען ווי זעקס שטארקע דעמבעס אין וואלד. געזונדע און בראווע יונגען זענען זיי געווען און הערש-בער פלעגט זיך מיט זיי גרויסען און בעריהמען.

(פארטזעצונג קומט)

נייער פאלקסבלאט

דאס לאדזער לעבען

נייער פאלקסבלאט

22
ו'
תשרי תרצז

סעפטעמבער
זון-אונטערגאנג 5.27
זון-אויפגאנג 6.13

פליכט פון וועהלער און די אויפגאבען פון אידישען ראטמאן

א שמועס מיט אינזש. ג. פראשקער

מיר האבען זיך געווענדעט צו אינזש. גרשון פראשקער, וועלכער איז שוין געווען ראטמאן אין לאדז זייט 16 יאהר און קאנדידירט איצט אויך פון ציוניסטישען בלאק אין צעהנטען קרייז, אז ער זאל זיך ארויסזאגען וועגען דער אויפגאבע פון די צוקונפטיגע אידישע ראטמענער אין שטאט-ראט.

— מיר וועלען ענדערען אונזער טעמא, האט אינזש. פראשקער געזאגט און מיר וועלען קודם-כל אנהויבען פון וועהלער, פון איהם איז אבהענגיג די צאהל אידישע ראטמענער אין קומענדיגען שטאט-ראט. וואס גרעסער ס'וועט זיין די אידישע בעטייליגונג אלץ מעהר אידישע ראטמענער וועלען זיין, אפהאלטען זיך פון געהען שטימען וואלט געווען מיטהעלפען אונזערע שונאים צו בעקומען מעהר מאנדאטען.

טעארעטיש, זאגט ווייטער אינזש. פראשקער, וואלטען אידען — לויט דער צאהל בעפעלקערונג — געדארפט בעקומען א דריטעל ראטמענער, דאס הייסט 24 מאנדאטען. זיי וואלטען געדארפט לויט דערזעלבער פראפארציע, בעקומען 3 לאווניקעס און אונזער איינפלוס וואלט געווען א גרעסערער. דאס איז אבער נישט מעגליך, דעריבער דארף מען זעהען אדורכצופיהרען אזויפיל ראטמענער וויפיל ס'איז נאר מעגליך.

— וואס שייך דער עצם טעטיגקייט אין שטאט-ראט דארף א אידישער ראטמאן קודם-כל קעמפען פאר 100-פראצענטיגער אידישער גלייכבערעכטיגונג אויפ'ן געביט פון דער שטאט-פערוואלטונג. דער קאמף דארף בעשטעהען קודם-כל אויפצוקלערען דעם בעסערען טייל פון דער פוילישער געזעלשאפט אין דער גערעכטיגקייט און ריכטיגקייט פון אונזערע פאסטולאטען, ווייל אויסגעשפראכענע אנטיסעמיטען וועלען מיר בשום אופן נישט איבערצייגען, פערשטענדליך וועלען זיך די אידישע ראטמענער נישט אפשרעקען פאר די דראהונגען, וועלכע קומען מצד דער אידענפרעסערישער רעאקציע. וועלכע קאמפראמיטירט דעם אידישען נאמען פאר'ן פוילישען פאלק מיט איהרע גרויסע טראדיציעס, די קומענדיגע אידישע ראטמענער, וועלען זיך נישט לאזען טעראריזירען מצד די ענדעקעס אויב זיי וועלען דאס אזוי ווי אין פריהערדיגען שטאט-ראט.

— אין פערלויף פון מיין 16-יעהריגער פראקטיק אויפ'ן געביט פון דער שטאט-פערוואלטונג, זאגט אינזש. פראשקער, האב איך מיטגעארבייט סיי מיט די סאציאליסטען און סיי מיט אנ'ענדעקישען מאגיסטראט און נישט קוקענדיג אויף די מתנגדיגע אינטערעסען פון אונז מיט די סאציאליסטען און מכל שכן שוין פון די ענדעקעס האט מען נאך אמאל געקענט טראכטען וועגען עפעס א פערשטענדניש, די ציוניסטישע פראקציע האט אין פערלויף פון דער צייט אדורכגעזעצט א גאנצע רייהע פאדערונגען און פאסטולאטען, די טעטיגקייט אין שטאט-ראט פערלאנגט פיל רוטין און קענטניש פון דער שטאטישער ווירטשאפט. דער מאגיסטראט-בודזשעט בעטרעפט אן ערך 25 מיליאן זל. די הוצאות ווערען געדעקט פון די הכנסות, וואס פליסען ארויס לרוב פון אידישע שטייערן, די אידען האבען דעריבער דאס פולע רעכט צו פערלאנגען, אז אידישע ארבייטער זאל בעשעפטיגט ווערען ביי די שטאטישע ארבייטען, אז מ'זאל אין דער פראפארציע צוטיילען אידישע בעאמטע אין די אידישע אינסטיטוציעס און שולען זאלען אונטערשטיצט ווערען דורך דער שטאט, ווייל זיי ענטלאסטען די שטאט פון איהרע פליכטען איבער אלעם שטעהט אבער די פאדערונג פון פולשטענדיגער נאציאנאלער, בירגערליכער, רעליגיעזער און ווירטשאפטליכער גלייכבערעכטיגונג.

דער וועהלער, האט דאס וואָרט, און ער דארף וועהלען אזעלכע ראטמענער, וועלכע זאלען זיין בכוח צו ארבייטען לטובת די אינטערעסען פון דער אידישער בעפעלקערונג אין לאדז.

אינוועסטיציע פיר-יאהר-פלאן פון לאדז

וואס וועט די שטאט אויסבויען?

אין דער שטאט-פערוואלטונג איז אויסגעארבייט געווארען מיט די גענויעסטע פרטים א גרויסער פיר-יאהריגער פלאן פון די שטאטישע אינוועסטיציעס. די רעגולאציע פון דאזיגען פלאן וועט זיין א ריזיגער שריט פאראויס אין דער ענטוויקלונג פון דער שטאט. וועגען פערנעהם פון דעם דאזיגען פלאן זאגט עדות די פרעלימינירטע סומע אויף די אינוועסטיציעס, וועלכע שליסט זיך מיט דעם עודף פון 38 מיליאן 720 טויזענד זלאטעס.

21 מיליאן 568 טויזענד זל. וועלען פערשלינגען די קאנאליזאציע און וואסערלייטונג, די איבעריגע 17 מיליאן 152 טויזענד זל. וועט אויסגעגעבען ווערען אויף רעגולירען די טייכען, גאסען-ארבייטען, בריקען, בויען פארקען א.אז.וו. פון וואנען וועט די שטאט נעהמען די דאזיגע אימפאזאנטע סומע?

ווי בעקאנט האט די רעגירונג, אין דער פערזאן פון וויצע-פרעמיער קוויאטקאווסקי פראקלאמירט א אלגעמיינעם מלוכהשען פיר-יאהר-פלאן פון עפענטליכע ארבייטען כדי ענדגילטיג צו בעקעמפען די ארבייטסלאזיגקייט און אויפלעבען דאס ווירטשאפטליכע לעבען.

אין צוזאמענהאנג דערמיט האבען די שטעט און זעלבסטפערוואלטונגען בעקומען אנ'אויפטראג אויסצוארבייטען א פיר-יאהר-פלאן פון ארבייטען, די קרעדיטען אויף אדורכצופיהרען די גרויסע קאמפאניע וועלען די שטעט בעקומען פון ארבייטס-פאנד.

אין קומענדיגען בודזשעט-יאהר, אלזא פון 1. אפריל 1937 וועט לאדז אריינגעהען אין פיר-יאהר פון גרויסען ווירטשאפטליכען שוואונג.

אין צוזאמענהאנג מיט דעם פיר-יאהר-פלאן האבען מיר אינטערפעלירט דעם שטאט פרעזידענט גאדלעווסקי וועגען דעם, וואס פאר א ארבייטען ס'ווערען פאראויסגעזעהען פאר דער שטאט לאדז. פון פרעזידענטס ווערטער פיהלען מיר ארויס, אז די שטאט האט נאך שטארקע בלויזען, נישט געקוקט אויף דער גרויסער ארבייט, וועלכע איז שוין אדורכגעפיהרט געווארען. די בלויזען זענען: סאניטארע, קאמוניקאציע, בויען פון שול-בנינים, און ארבייטער-וואוינונגען. איינס דארף מען נאר אונטערשטרייכען, אז אין די ראהמען פון דעם פיר-יאהר-פלאן זענען פארגעזעהען א רייהע קאפיטאלע ארבייטען.

א ברענענדער פראבלעם אין לאדז איז דאס בויען פון נייע שול-בנינים. די איצטיגע שול-לאקאלען זענען אין פיל פאלען נישט צוגעפאסט צו די מאדערנע פאדערונגען. דער פיר-יאהר-פלאן וועט אויך אויף דעם געביט זיין א שריט פאראויס. ווייל די שטאט וועט שוין אין קומענדיגען יאהר צוטרעטען אויסצובויען א שול אויף פראנציסקאנער 76 אין יאהר 1938/39 וועט מען בויען א שול אויף כראברעגא, אין יאהר 1939/40 אין כוינע און אין יאהר 1940/41 אויף פאלעשע.

א חוץ דעם ווערט אויך געזארגט פאר געזונדהייטס-אינוועסטיציעס, ס'וועלען אויסגעבויט ווערען עטליכע געזונדהייטס-צענטרען און באד-אנשטאלטען, ווייטער וועט אויסגעבויט ווערען א גרויסער ישוב פאר זקנים און בעטלערס אין שטאטישען מאיאנטעק רשדוו.

ס'וועלען אויסגעבויט ווערען האנדעלס-האלעס אין ווידזעוו און ס'וועט אויסגעבעסערט ווערען די גאזאווניע.

פון אינוועסטיציעס פון ספארט - כאראקטער זעהט דער פיר-יאהר-פלאן פאר דאס אויסבויען אין קומענדיגען יאהר פון א ספארט-סטאדיאן אין פארק אוני' פון מארשאל פילסודסקי וו... וועט קאסטען 30 טויזענד זלאטעס.

ווער קען בעקומען א קאנצעסיע אויף כשר'ן פלייש-האנדעל?

ווארשא (יט"א). ווי עס איז שוין געווען געמאלדען אין דער פרעסע, זענען שוין פערעפענטליכט געווארען די אויספיהר-תקנות צום שחיטה-געזעץ, וואס פיהרט איין קאנצעסיעס אויפ'ן האנדעל מיט כשר פלייש. אהן א ספעציעלער קאנצעסיע וועט מען נישט קענען האנדלען און אויך נישט האלטען קיין יאטקעס פון כשר פלייש.

אין שייכות דערמיט מאכט דער פעראייניגטער קאמיטעט פאר די ענינים פון דער אידישער מלאכה אויפמערקזאם אלע פעראינטערעסירטע אידישע פלייש הענדלער, אז כדי צו בעקומען א קאנצעסיע מוז מען בעזיצען א האנדווערקער-קארטע. די ביטע וועגען א קאנצעסיע דארף, צוזאמען מיט דער האנדווערקער-קארטע אריינגעטראגען ווערען צו דער אינדוסטריע-מאכט פון דער ערשטער אינסטאנץ (אין ווארשא — אינדוסטרי-אפטיילונג ביים מאגיסטראט אויף דער פראווינץ — סטאראסטווע). די קאנצעסיעס ווערען ארויסגעגעבען דורך דער וואיעוואדשאפט אויפ'ן סמך פון אנ'„אפיניע" פון דער האנדווערקער-קאמער.

דעריבער ווערט אויפמערקזאם געמאכט, אז די קאנצעסיע - בעזיצער וועלען קענען אויסשליסליך האנדלען מיט כשר פלייש.

גענויע אינפארמאציעס ערטיילט אומזיסט דער פעראייניגטער קאמיטעט פאר די ענינים פון אידישער מלאכה אין ווארשא (קעניג-אלבערט גאס נומ. 8 וו. 7) און אלע גילדיגע קאמיטעטען אויף דער פראווינץ.

שטייער-אמטען וועלען שטרענג קאנטראלירען

צי מען צאהלט איין דעם הכנסה-שטייער פאר אנגעשטעלטע

היינטיגע וואך האט דאס פינאנץ-מיניסטעריום פונאנדער-געשיקט א צירקולאר צו די שטייער-אמטען, אז זיי זאלען אונטערנעהמען א שטרענגע קאנטראל איבער אלע האנדעלס-לאקאלען, צי זיי צאהלען איין דעם אומזאץ-שטייער, וועלכער ווערט אראפ-גערעכנט פון די פענסיעס פון זייערע אנגעשטעלטע און ארבייטער. אין די פאלען ווען די סוחרים און פאבריקאנטען צאהלען נישט איין די שטייער-אמטער דעם אראפגערעכנטען הכנסה-שטייער, זאלען די אייגענטימער שטרענג בעשטראפט ווערען.

שטראפען פאר נישט אפהיטען די האנדווערקער-פארשריפטען

לויט א בעשלוס פון דער לאדזער שטאט-פערוואלטונג איז געשלאסען געווארען די בעקעריי פון דוד מישלעבארסקי אויף ראק טשיגער 43 פאר נישט-בעזיצען די געהעריגע האנדווערקער - דאקומענטען.

די סטאראסטווע פון דער גאנצער לאדזער וואיעוואדשאפט האבען מיטגעטיילט דער לאדזער האנדווערקער-קאמער, אז אומעטום וועט אדורכגעפיהרט איצט אנ'אקציע צו שליסען די ענינע האנדווערקער-ווארשטאטען, וועמענס בעזיצער האבען נישט קיין האנדווערקער-קארטען.

עקספארט פון האנדווערקער-אויסארבייטונגען

די האנדווערקער, וועלכע אינטערעסירען זיך מיט'ן עקספארט פון ביליגע ספארט-היטלען, קאפעלושען און לייווענטענע פאנאמע-היטען, דאמען-צילינדער, דאמען פילץ און שטרוי-היטען, גאבארדין-מאנטלען, מענער-פאסקעס צו הויזען, דארפען זיך ווענדען נאך אינפארמאציעס אין דער האנדווערקער-קאמער, וואו ס'זענען פערהאן נאכפראגעס פון אויסלאנד אויף די דאזיגע ארטיקלען.

Dr. med. H. LUBICZ
צוריקגעקעהרט
ספעציאליסט פאר הויט, ווענערישע
און געשלעכטס-קראנקהייטען
צעגעלניאנא 7 (פריהער 43), טעלעפאן 141-32

האנדעלס-קאמערן בעשליסען

צו פערלאנגען א רעפארם פון פאטענטען-סיסטעם

אין לאקאל פון דער ווארשאוער האנדעלס-קאמער איז געכטען פארגעקומען א קאנפערענץ פון דער שטייערן-קאמיסיע מיט דער בעטייליגונג פון פארשטעהער פון אלע האנדעלס-קאמערען.

ס'איז בעטראכט געווארען דער פראיעקט פון דער לאדזער און סאסנאוויצער האנדעלס-קאמערען וועגען פאטענטען-רעפארם.

לויט דעם פראיעקט דארף מען פון ניי-יאהר אן איינפיהרען א נייעם סיסטעם פון פאטענטען. דער אפצאהל פאר פאטענטען זאל גערעכנט ווערען לויט'ן אומזאץ פון דער אונטערנעהמונג, א חוץ דעם זאל די צאהל פאטענטען-קאטעגאריעס בעדייטענד פערגרעסערט ווערען.

דער ציל פון נייעם פראיעקט איז, אז מען זאל צאהלען פאר'ן פאטענט פראפארציאנעל צום אומזאץ, יעדער לויט זיין אומזאץ. איצט איז עס אזוי אז א סוחר פון א אומזאץ פון 25.000 זל. און א סוחר מיט א אומזאץ פון 100.000 זל. צאהלען דעם זעלבען פאטענט, א סוחר מיט א אומזאץ פון 100.000 זל. און א סוחר מיט א האלבען מיליאן זל. צאהלען דעם זעלבען פאטענט, דער פראיעקט איז מיט קליינע אויסבעסערונגען אנגענומען געווארען.

Dr.
Wołkowyski
ציגעל-גאס 11, טעל. 238-02
ספעצ. פאר טריפער, סיפיליס און הויט-קראנקהייט,
בעהאנדלונג פון מענער-שוואכע
נעמט אן פון 8—11 ביטאג און 4—9 אוונט

קיין ארץ-ישראל
גרופענווייז און אינדיווידועל.
ביליגע פרייזען. גוטע בעדינגונגען.
פינקטליכע בעהאנדלונג.
14-טעגיגער אויספלוג
קיין וויען
אבפאהר יעדען טאג.
135 זל.
אויסלענדישע הנחה-און קוראציע-פעסער.
פארשטעהערשאפט פון „אינטוריסט"
אויספלוגען און רייזעס קיין רוסלאנד.
ברענגען קרובים פון רוסלאנד קיין פוילען
אינפארמאציעס ערטיילט
דאס אידישע רייזע-ביורא
Union Lloyd
Piotrkowska 42, tel. 107-87.
פארשטעהערשאפט פון „אינטוריסט"
נעמט אן דאס איבערשיקען
געלדער קיין ז.ס.ר.ר.

רעגיסטראציע פון יארגאנג 1918

היינט, דינסטאג, ד. 22 דארפען זיך שטעלען צו דער רעגיסטראציע אויף פיעטריקאווער 165 פון 5-טען קאמיסאריאט די אותיות
F, G, H, Ch
פון 13-טען קאמיסאריאט אויף די אותיות
פון A ביז E

צוגאב-פאבאר

(א) די צוגאב-פאבאר-קאמיסיע פאר פ. ק.או לאדז שטאט „צווי" וועט אמטירען דעם 28-טען סעפטעמבער ד. י. אין לאקאל פיעטריקאווער 165.

צום צוגאב-פאבאר דארפען זיך צושטעלען אלע מאנספילען, וואס זענען געבוירען אין יאהר 1915 און עלטערע, וועלכע האבען ביז איצט נישט רעגולירט זייער בעציהונג צום מיליטער-דינסט. וואוינענדע אויפ'ן שטח פון 1, 4, 6, 7, 10, 12 13 און 14 קאמיסאריאטען און האבען בעקומען נאמענטליכע רוף-צעטלען פון דער שטאטישער סטאראסטווע.

איינשפריצונגען געגען דיפטעריט

פערלענגערט ביז'ן 26 ד. ח.

פון דער סטאראסטווע טיילט מען מיט, אז די געגען-דיפטעריט-איינשפריצונגען זענען פערלענגערט געווארען ביז'ן 26-טען ד. ח.

היינט, דינסטאג D, E. F
מארגען, מיטוואך G, H, I, J
מ'טיילט אויך מיט, אז קינדער פון 7 ביז 10 יאהר, וואס לערנען אין פאלקס-שולען, וועלען בעקומען די איינשפריצונגען אין די שולען.

אויפזיכט איבער די אויטאס

אינטערווענץ פון פעדאגאגישען ראט

(א) אויף באריטשאווטשא גאס האט א לעהרער פון א פאלקס-שול געפיהרט אנ'אויספלוג פון די קינדער, קומענדיג אויף רוג סקווערזאווא, איז פלוצים אנגעפאהרען א פריוואטער אויטא, און מיט'ן גאנצען אימפעט אריין צווישען די קינדער. צוליעב די קינדער האט אויסגעבראכען א מהומה, און זיך פונאנדערגעלאפען. צום גליק זענען די קינדער אפגעקומען מיט בלויזע שרעק.

דערוועגען האט דער פעדאגאגישער ראט אינטערווענירט ביי דער מאכט. א סוף צו מאכען צו דעם ווילדען געיעג פון די אויטאס אין מיטען שטאט.

פאר א שטרייק אין דער גלאז-הוטע „געהא"

(א) די ארבייטער פון דער גלאז-הוטע „בעהא" (נאווא 22) האבען ארויסגעשטעלט א רייהע פאדערונגען, אויב די פאדערונגען וועלען נישט נאכגעגעבען ווערען, וועט דעם 28-טען ד. ח. אויסברעכען א שטרייק.

Doktór Z.
HENRYKOWSKI
ספעציעל-ארצט פאר מענער - שוואכע
ווענערישע און הויט-קראנקהייטען
טראוגוטא 9, טעל. 262-98
נעמט אן פון 8—1 און פון 5—9 אוונט
זונטאג פון 9 פריה ביז 12.30 מיטאג
פאר אונבעמיטעלטע — לעטשניצע-פרייזען

ערב די שטאט-ראט-וואלן

טעכנישע צוגרייטונגען צו די וואהלען

אלע וואהל-קאמיטעטען האבען שוין איינגעטראגען אין דער הויפט-וואהל-קאמיסיע רשימות פון זייערע פערטרויאונגס-מענער, וועלכע וועלען אין טאג פון די וואהלען זיצען אין די וואהל-אבוואדען אין נאמען פון זייערע קאמיטעטען. אלע טעכנישע צוגרייטונגען צו די וואהלען זענען שוין געמאכט. די לאקאלען פון אלע 203 אבוואדען זענען שוין פולשטענדיג צוגעגרייט צו דער אפשטימונג.

פערמשפט 3 פלאקאטען - קלעבער

אין סטאראסטע-געריכט איז נעכטען פארגעקומען דער פראצעס געגען 3 יודישע קלעבערס פון וואהל-פלאקאטען, זיי בעקאנט האט די סטאראסטווע פערבאטען צו קלעבען פראקאטען פריוואט. די פערהאלטענע זענען פערמשפט געווארען אויף 10 זל. שטראף אדער 1 טאג ארעסט יעדען.

נעזעלשאפטליך - ווירטשאפטליכער פראנט

פיהרט א ברייטע אגיטאציע, אז די יודישע וועהלער זאלען זיך מישט אפהאלטען פון שטימען באר דעם 27 סעפטעמבער שטימען פאר זייערע קאנדידאטען; אין צווייטען וואהל-קרייז פאר יאקוב ליבראך, אין זיבעטען קרייז פאר ל. ראזענבערג, אין ניינטען קרייז פאר יאקוב הערץ און אין צעהנטען קרייז פאר אדוו. סט. דאבראניצקי.

אלגעמיין יודישער בלאק

גרייט זיך צו דער ענדגילטיגער טעכנישער אדורכפיהרונג פון די וואהלען, אלע ריכטונגען און גרופירונגען, וועלכע געהען צום בלאק האבען ענטוויקעלט א גרויסע קאמפאניע פאר זייערע קאנדידאטען.

די יודישע ספארט-קלובען פאר ד"ר ערענבערג

אויף א קאנפערענץ פון די פערוואלטונגען פון אלע יודישע ספארט-פעראיינען איז בעשלאסען געווארען אויפצופאדערען די מיטגלידער און סימפאטיקער צו שטימען אין צווייטען וואהל-קרייז פאר דעם פארזיצער פון קרייז-„מכבי"-פערבאנד ד"ר ערענבערג.

אין זיבעטען וואהל-קרייז קאנדידירט ה' מאריאן סוראביאק

אין זיבענטען וואהל-קרייז האט אויך ארויסגעשטעלט א ליסטע דער „פוילישער וואהל-קאמיטעט", אויף דער דאזיגער ליסטע פיגורירט ה' מאריאן סוראביאק.

מאריאן סוראביאק איז א מיטגרינדער פון „פאלסקי פראנט", א מיטגליד פון דער שטאטישער פערוואלטונג פון „פאלסקי פראנט". פרעזעס פון דער זעקסטער גרופע אין דער דאזיגער ריכטונג.

ער איז אויך א מיטגרינדער פון „לעגיאן מלאדיך" אין לאדז, געווען סעקרעטאר פון יואר־יעוואדישען קאמיטעט פון דער פאלקס-יוגענד „וויצע-מארשאלעק פאלאקעוויטשעס גרופע). איינע פון די מיטגרינדער פון דער פעראייניגונג פון א גרויסען פוילען (ארגאניזאציע פון געוו. ראטמ. ניירא).

פון ציוניסטישען וואהל-בלאק

אלע פערזאמלונגען פון ציוניסטישען וואהל-בלאק זענען איבערפול און ס'ווערען אנגענומען רעזאלוציעס צו שטימען פאר די קאנדידאטען פון בלאק. נעכטען איז פארגעקומען א פרויען-פערזאמלונג פון 600 פרויען. ס'איז איינשטימיג בעשלאסען געווארען צו שטימען אין צעהנטען וואהל-קרייז פאר אדוו. שטרויך, אין ניינטען פאר ד"ר קרויש, אין זיבעטען פאר אדוו. ציטערמאן און אין ווייטען פאר ד"ר ערענבערג.

יצחק לעווין אין ניינטען קרייז

די ידיעה, אז יצחק לעווין קאנדידירט אין ניינטען קרייז האט ארויסגערופען גרויס אויפזעהן אין אלע יודישע קרייזען.

לעווין איז דער גרויסער היסטאריקער און ווירטשאפטלער, דער אויסגעצייכנטער כלל-טוער, דער אנערקאנטער קעמפער פאר פולע יודישע רעכט.

יצחק לעווין, דער זוהן פון ריישער רב הגאון אהרן לעווין, האט די אונטערשטיצונג פון דער ארטאדאקסישער און אלע באלעבאטישע קרייזען.

ספארט-קלוב „נורדיה" רופט צו שטימען אויף דער רעוויזיאניסטישער ליסטע

דער ספארט-קלוב „נורדיה" האט ארויסגעלאזט א אויפרוף צו אלע נאציאנאלע ספארטלער און סימפאטיקער מיט דער אויפפאדערונג צו שטימען אויף די רעוויזיאניסטישע קאנדידאטען און נעמליך אין 7-טען וואהל-קרייז — אויף יעקב טילער, אין 9-טען — אויף מאיר זיידע, אין 10-טען אויף ד"ר ראם און אין 1-טען אויף אברהם נאפטאלי.

יודישע ספארטלער שטימען פאר ד"ר קרויש

אויף דער פערזאמלונג פון די מיטגלידער פון די יודישע ספארט-קלובען, וועלכע איז פארגעקומען אין לאקאל פון „הכח" איז בעשלאסען געווארען אויפצופאדערען אלע יודישע ספארטלער און סימפאטיקער צו שטימען אין 9-טע וואהל קרייז פאר'ן שפעטער פון דער יודישער ספארט-בעוועגונג אין לאדז ד"ר קרויש, וועלכער פיגורירט אן דער שפיץ פון פעראייניגטען ציוניסטישען בלאק אין ניינטען בריין.

פון פליישער-צעך ציגעל גאס 28

די פערזאמלונג וועלכע האט געזאלט פארקומען היינט דינסטאג איז צוליב טעכנישע סיבות אפגעלייגט געווארען אויף מארגען מיטוואך.

ענדעקישע באנדע געגאנגען פון א וואהל - מיטינג און פערטשעפעט יודען אין די גאסען

נעכטען איז אין „דייטשן הויז" אויף 11 ל'ס-טאפאד 21 פארגעקומען א וואהל-מיטינג פון די ענדעקעס. נאכ'ן פערענדיגען דעם מיטינג זענען די „גדולים" מיט קאוואלסקי'ן בראש ארויס פון זאל און נאך זיי איז געגאנגען א גרויסע גרופע ענדעקעס, וועלכע זענען אנגעזונד געווען אויפ'ן מיטינג, זיי זענען געגאנגען איבער דער ליסטאפאדא אויפ'ן פרייהייטס-פלאץ און פיעטרקאווער גאס. די גרופע בוליגאנעס האבען פערטשעפעט און געשלאגען די דורכגעהענדע יודען, דערביי האבען זיי געמאכט אויסגעשרייען „נידער מיט די יודען" א. ד. ג'ל. אין גאס איז געווארען א פאניק, וואס האט אנגעהאלטען ביז די בוליגאנעס זענען אדורכגעגאנגען.

צוויי לאדזער קאלאניאל-סוחרים אויף דער בעשולדיגונגס-באנק
פאר אויספיהרען א בייזוויליגען באנקראט

(א) אין קרייז - געריכט איז נעכטען פארגעקומען א פראצעס געגען דעם קאלאניאל הורטאווניק נתן בארענשטיין (זשגאוווסקא 96) און א צווייטען קאלאניאל- סוחר יעקב ווייס (אלטער מארק 13).

דער ערשטער איז אנגעקלאגט געווארען אין א בייזוויליגען באנקראט. דעם 24-טען דעצעמבער פ. י. האט ער גערופען די קרעדיטארען וועגען רעגולירען די חובות. ווען די קרעדיטארען זענען געקומען האבען זיי געטראפען די טיר פערשלאסען. ב. איז מיט עטליכע טעג שפעטער ארעסטירט געווארען, און איז בעפרייט געווארען אויף קויציע.

ווייס איז אנגעקלאגט געווארען אין בייהילפיג זיין ב.'ן אדורכצופיהרען דעם באנקראט. צום פראצעס זענען ארויסגערופען געווארען 52 עדות.

דער אורטייל וועט ארויסגעטראגען ווערען היינט.

וויכטיגער אורטייל פון העכסטן געריכט
וועגן סחורות-לאגערס, וואס ווערן געקויפט אויף ליציטאציע

(אג) דאס העכסטע געריכט האט, בעטראכטענדיג די קאסאציע אנקלאגע פון דער פירמע י. מ. אין טארנאווסקי גורי וועגען אורטייל פון קרייז-געריכט אין טארנאווסקי גורי אויף דער אפעלאציע פון שטייער צאהלער, פעסטגעשטעלט פאלגענדעס: ווער עס קויפט אויף א ליציטאציע א סחורות לאגער פון אנ'אונטערנעהמונג, איז פעראנטווארטליך פאר דעם פערלאנגטען שטייער פון דער אונטערנעהמונג, אויב ער פיהרט זיין אונטערנעהמונג אויף דעם זעלבען ארט, וואו די אמאליגע אונטערנעהמונג איז געפיהרט געווארען".

אינטערוועניץ פון פאלקיסטען אין וואיעוואדזשטווע

נעכטען האט דער פערטרעטער פון נאטשעלניק פון זיכערהייטס-אמט אין דער וואיעוואדשאפט ה' קאזלאווסקי אויפגענומען א דעלעגאציע פון פאלקיסטישען וואהל-קאמיטעט די ה"ה: אדוו. ווייצמאן, מאג. מ. באלבערישסקי און כארי.

אדוו. ווייצמאן האט אנגעוויזען אויף דער געדריקטער שטימונג וואס עס הערשט ביי דער יודישער בעפעלקערונג, אין צוזאמענהאנג מיט דער פערשארפטער ענדעקישער העצע, און געבעטען אז די וואיעוואדישע מאכט זאל אננעמען אלע מיטלען כדי צו זיכערען דער בעפעלקערונג א רוהיגען פערלויף פון דער אפשטימונג.

נאטשעלניק קאזלאווסקי האט ערקלערט, אז די מאכט איז צוגעגרייט אין טאג פון די וואהלען איינצוהאלטען די ארדנונג און איז אויך זיכער, אז די רוהע וועט נישט געשטערט ווערען.

די דעלעגאציע האט פון דעם געשפרעך ארויס געטראגען דעם בעסטען איינדרוק.

יודען, וועהלער!!

דעם 27-טען סעפטעמבער גיט אפ אייערע שטימען

אין 2-טען וואהל-קרייז אויף דער ליסטע נומער 6

אלע פינף שטימען אויף

יאקוב ליבראך

געוו. ראטמאן, ראטמאן פון דער האנדעלס-קאמער, וויצע-פרעזעס פון לאנדעס-פערבאנד פאר טעקסטיל-אינדוסטריע.

אין 7-טען וואהל-קרייז אויף דער ליסטע נומער 11

אלע אכט שטימען אויף

ל. ראזענבערג

ראטמאן פון דער האנדעלס-קאמער, פרעזעס פון קליינהענדלער-פעראיין אנראדאווע 10.

אין 9-טען וואהל-קרייז, ליסטע נומער 8

אלע 7 שטימען אויף

יאקוב הערץ

ראטמאן פון דער האנדעלס-קאמער. וויצע-פרעזעס פון סוחרים-פעראיין אין לאדז.

אין 10-טען וואהל-קרייז אויף דער ליסטע נומער 10

10 שטימען אויף

סטאניסלאוו דאבראניצקי

אדוואקאט, געוועזענער ראטמאן.

אויף די פעסטע און ענערגישע פארשטעהער פון די ווירטשאפטליכע אינטערעסען און פראפעסיאנעלע אינטעליגענץ, וועלכע ווילען קאטעגאריש פערטיידיגען אייערע רעכט, אייער בעדראהטע ווירטשאפטליכע עקזיסטענץ פון אייער צוקונפט.

דעם 27 סעפטעמבער וועלן אינדוסטריעלער, סוחרים, האנדווערקער, פראפעסיאנעלע אינטעליגענץ שאפען אנ'איינהייטליכען פראנט

אלע צו די וואהל-אורנעס!

פעראייניגטער יודישער וואהל-בלאק

יודישער געזעלשאפטליך ווירטשאפטליכער פראנט

אלע אינפארמאציעס אין וואהל-פראגען ערטיילט דער סעקרעטאריאט שרודמיעסקא 12, טעל. 128-77.

קליינער פעליעטאן

פרעה-גראף

— אזוי איז עס שוין אויף דער וועלט — זאגט שמיל-שמעלקי — יענע שמע-קולינו מיטן אריער-פאראגראף און די לאדזשער יודישע גמינע מיטן פאראגראף 20!

גענומען און אויסגעמעקט 9 יודען, ווי די בערען, און נעלאזט זיי לויפען באשר בכן — פאראגראף 20... זיי האבען קיין בארד נישט...

ווארום לאמיר זיך נישט טענהן, וואס איז דען, אייגנטליך, א זקנה. א בארד בלע'ז?

ביי א טייל פון די לייט איז עס נישט מעהר, ווי א מיטעל ארומצוקריכען איבער דער וועלט מיט א מאסקירט קלסתר-פנים, אם די וועלט זאל נישט וויסען, ווי עס זעהט אויס.

ביי אייניגע דעקט ס'בערדעל צו דאס טפשות, ביים צווייטען — דאס צביעות, ביים דריטען אנ'אנדער פאסקודסטווע רחמנא לצלן...

נעהמט למשל — איינשטיין! ער איז דווקא נישט מעוטר מיט קיין בארד, און דאך איז ער אזא גוטער און קלוגער יוד, ווי, לאמיר אננעהמען, דער אונטער-שמש פונם כעלעמער בית-המדרש!

איבעריגענס — זאגט שמיל-שמעלקי — איז עס שוין א לאנג-דערווייזענע זאך, אז עס איז א סך גלייכער צו זיין א יוד אהן א בארד, איידער ווי זאגט מען עס מיט א בארד, וואס זיצט ביים קהל'שען שיסעל און גראבעלט יענע מעשה!

איז נארישט — טעהמט מען און מען מעקט! גענומען און א. יסגעמעקט פון די ליסטעס 9 יודען, באשר בכן, — פרעה - גראף, צו גראף פרעה ימח שמו וזכרו...

נאך אזוי גליק, וואס מ'ציט זיי נאך דערוויילע נישט סטעריליזירען!

שמיל-שמעלקי

דערמיט טיילען מיר מיט די ג' קליענטען, אז אין אויגוסט ד. י. האבען מיר געלאזט אין בעטריב אויף לעשנא 41

א לויז = דאמף = פארבערייי

פון גארן (ספעציאליטעט: קאלירען אבסאלוט עכטע Chlorecht און וואשעכס) אויך כריקאטאזש=אויסארבייטונג. דאס פארבען ווערט ביי אונז אויסגעפיהרט ספעציעל פאכמעניש אונטער גאראנטיע.

J. KLEEBAUM i S-ka

Łódź, Leszna 41, tel. 173-37.

געפאהרען זענען זיי „צוגאסט" קיין לאדז
און זענען נעבעך מיאוס איינגעפאלן

(א) אין דער נאכט פון 20-טען מערץ ד. י. האט א פאליציי פאטרול פערהאלטען אויפ'ן זגערזשער שאסע אנ'אויטא, אין וועלכען ס'זענען געפאהרען דער 43 יאהריגער אלתר הערש קאסאווסקי און 28 יאהריגער יצחק בוראקאווסקי, ביי זיי האט מען געפינען א וואליזע מיט פערשידענע איינברעך-מכשירים.

די צוויי „געסט" זענען בשעתו פערמשפט געווארען פאר יועלען אויספיהרען א „שטיקעל ארבייט" אויף 3 חדשים תפיסה.

האבען זיי זיך „אבראזשעט" און אפגעגעבען אנ'אפעלאציע. נעכטען האט דאס קרייז-געריכט בעשטעטיגט דעם אורטייל פון דער ערשטער אינסטאנץ און בעפוילען זיי תיכף איינצוזעצען אין תפיסה.

דערמארדעט דעם שכן
צוליב א שטיקעל פעלד

(א) אין דארף קלענא האט אויסגעבראכען א מחלוקה צווישען צוויי יורטסליינ צוליב א שטיקעל פעלד. דער סוף איז געווען, אז איינער פון זיי סוגמאווימש האט דעם שכן יואיטשעק, אריינגערוקט א מעסער אין בויך און איהם אוועקגעלייגט א טויטען אויפ'ן ארט, ווען מ'האט איהם געפונען, איז שוין דאס בלוט געווען פערגליווערט, דער מערדער איז איינגעזעצט געווארען אין תפיסה.

KINO TEATR
MIRAŻ

היינט און טעגלעך!

פילם פון דער פוילישער פראדוקציע א.ג.

א טאג פון גרויסע פאסירונגען

אין די הויפט ראלען:

F. Brodniewicz i K. Junosza-Stępowski

אנהויב 4 נאכמ. שבת און זונטאג 12 ביטאג.

Dr. REICHER

פאלודניאווא 28, טעל. 93-201

ספעציאליסט

פאר מענער - שוועכע - בעהאנדלונג

סעקסועלע בעראטונגען פון פסיכא - אנאליזע

נעמט אן פון 8—11 פון 5—8 אוונט.

זונטאג און חגאות פון 9—12.

הכנות צו די קהלה־וואהלען
פון היינט אן קאן מען שוין קאנטראלירען
צי מען געפינט זיך אין די רשימות פון די וואהל־בערעכטיגטע צו דער קהלה

פון היינט 8 אינדערפריה אן וועלען אין קהלה־לאקאל אויסגעלעגט ווערן די רשימות פון די וואהל־בערעכטיגטע צו די קהלה־וואהלען. די רשימות וועט מען קאנען קאנטראלירען פון 8 פריה ביז האלב 10 אווענד, ערב יום־כפור נאר ביז האלב פיר.

ווער ס'איז נישט אריינגעטראגען געווארען אין די ליסטעס קען גלייך רעקלאמירען אויפ'ן ארט.

וואהל־בערעכטיגטע זיינען פאראן געגען 56831, די שטאט איז פערטיילט אין 32 וואהל־אבטיילונגען אין וועלכע ס'וועלען זיך דורכשניטליך פון 1800 ביז 2000 וועהלער.

דער ערשטער וואהל־קאמיטעט

נעכטען איז שוין געשאפען געווארען דער ערש־טער וואהל־קאמיטעט צו די וואהלען צום קהלה־ראט. דער וואהל־קאמיטעט בעשטעהט פון די מתפללים אין דער ווילקער שוהל, וואליניער שוהל און לימאנ־שער שוהל (קילינסקיגא 27).

סטאראסטע בעשטעטיגט דעם צוזא־מענשטעל פון דער רעקלאמאציע־קאמיסיע

נעכטען האט די קהלה בעקומען א בריף פון דער סטאראסטווע, אין וועלכע ס'ווערט בעשטעטיגט דער צוזאמענשטעל פון דער רעקלאמאציע - קאמיסיע און ס'ווערט פארארדעט, אז די שטאט לאדז וועהלט צום קהלה־ראט אזוי ווי ביז איצט 25 ראטמענער און 25 פערטרעטער.

דעלעגאציע פון „בונד" ביים סטאראסטא דר. ווראנא

נעכטען איז ביים לאדזער סטאראסטא געווען א דעלעגאציע פון „בונד" אין די פערטרעטער פון ש. מילמאן און נאטקעוויטש וועגען דעם אפשיקען פון דעם קאמיטעט - מיטגליד פון „בונד" גאטאייטנער קיין קארטוז־בערעזא.

דער סטאראסטא ד"ר ווראנא האט ערקלערט, אז גאטאייטנער האט געפיהרט אן אנטי־מלוכה'שע אר־בייט און דאס אזוי געטון, אז מ'זאל איהם דאס נישט קענען בעווייזען, דער איזאלאציאנס־לאגער איז א התראה פאר אנדערע, וועלכע זאלען וויסען ווי אזוי מ'דארף פיהרען אן ארבייט.

די דעלעגאציע האט דערויף געענטפערט, אז גאטאייטנער האט זיך נישט אריינגעכאפט אין דער בונ־דישער ארגאניזאציע פון דער פרעמד, נאר איז דארט א מיטגליד פון זיין פריהעסטער יוגענד. אזוי אז די אינפארמאציעס וועגען דער ארבייט זיינען ווארשיינ־ליך טעות'דיגע, דעריבער האט די דעלעגאציע גע־בעטען, אז דער סטאראסטא זאל שטעלען א פאר־שלאג וועגען בעפרייען איהם.

דער סטאראסטא האט פערלאנגט צוצושטעלען איהם וועגען דעם מאטעריאלען און ער וועט זיי אדורכשטודירען, אויב ס'וועט מעגליך זיין וועט ער אזא פארשלאג שטעלען. די דעלעגאציע וועט די דא־זיגע מאטעריאלען צושטעלען.

ביי דער דאזיגער געלעגענהייט איז בערירט גע־ווארען די פראגע וועגען דערהאלטען די רוה אין טאג פון די וואהלען. דער סטאראסטא האט ערקלערט, אז ס'וועלען אנגענומען ווערען אלע מיטלען, אז די רוה זאל נישט געשטערט ווערען, און יעדער זאל קע־נען געהן וועהלען ווען ער וויל און פאר וועמען ער וויל, א סימן איז וואס דעם לעצטען זונטאג פאר די וואהלען איז אין שטאט געווען פולשטענדיג רוהיג.

דער סטאראסטא האט אויך ערקלערט, אז די [illegible] רוקעס האבען זיך פערפליכטעט ארויסצוגעבען אנ־ערקלערונג וועגען דער רוה אין טאג פון די וואהלען. אזא ערקלערונג וועט אויך ארויסגעבען די פ. פ. ס. און דער סטאראסטא האט אויך פערלאנגט, אז דער „בונד" זאל אויך ארויסגעבען אזא ערקלערונג.

די דעלעגאציע האט געענטפערט, אז דער בונד האט קיינמאל נישט געקעמפט מיט קיין „פאראגרא־פען".

דער סטאראסטא האט אויך אנגעוויזען, ס'קו־מען אין טאג פון די וואהלען אפילו פרעמדע, אז די פאליציי האט געגעבען מיטלען צו דערהאלטען די רוה און ארדנונג אין טאג פון די וואהלען.

Największy Wybór
Kapeluszy
HABIG i HUCKEL
אין אנדערע עמפפעהלט די פירמע
B. KLAJNBAUM
Piotrkowska 31, tel. 262=18.
„ 88, „ 238=16.

אפטייקען.
היינטיגע נאכט - דיזשורען

(א) היינט בייגאכט דיזשורירען פאלגענדע אפ־טייקען: דושקיעוויטש (זגערזשער 87), הארטמאן (מלינארסקא 24), הישפאנסקי (פל. וואלנאשטשי 2) פערלמאן (ציגעל־גאס 32), צימער (וואלטשאנסקא 87), דאניעלעצקי פעטריק. 127, וואטישעצקי (נאפ־יורקאווסקיעגא 27).

וועגען דער היימישער וויין־פראדוקציע

(א) די לעצטע צייט אנטוויקעלט זיך שטארק די היימישע וויין־פראדוקציע פון פרוכטען. דערמיט האט זיך אינטערעסירט די אקציז, ס'זיינען אדורכגעפיהרט געווארען קאנטראלעס, דעריבער מאכט די אקציז אויפמערקזאם, אז פאר היימישע גע־ברויך קען אויסגעארבייט ווערען ביז 100 ליטער. ביי א גרעסערען סכום מוז מיטגעטיילט ווערען דעם אקציז מ'מוז דערפון אפצאהלען 20 גראשען פון א ליטער וויין.

Dr. Zalcwasser
כירורג
CEGIELNIANA 19, tel. 125-27
נעמט אן פון 1—2 מיטאג און פון 4—6 אווענט

ציהונג פון דער מלוכה־לאטעריע
4-טע קלאס; 11-טער טאג

Po 10.000 zł. — 11313, 178468.
Po 5.000 zł. — 117916, 127403, 136314
Po 2.000 zł. — 1886, 4508, 14294, 31358, 74108, 87819, 88622, 105538, 132756, 146514, 159510, 164223, 172314, 187208.
Po 1.000 zł. — 11976, 14396, 27352, 30954, 32002, 32149, 34518, 37071, 37389, 39550, 52059, 61047, 66926, 87079, 92446, 92569, 94762, 101621, 103152, 111499, 128468, 130492, 133561, 136808, 137671, 140279, 142788, 144042, 148734, 150978, 154025, 179117, 180541, 182080, 185743.

WYGRANE PO 200 ZŁ.

357 53 70 679 704 93 842 945 1137 230 69 597 856 60 2146 624 744 95 897 3136 44 276 343 417 536 57 639 66 94 717 985 4111 231 403 520 53 42 661 93 966 5000 045 150 64 77 209 46 435 533 679 99 775 813 735 989 6035 136 496 580 857 7006 138 214 424 513 685 818 39 59 98 8024 120 37 302 400 841 9028 65 298 329 45 642 816.

10037 453 88 569 708 69 907 85 11177 220 365 70 462 547 60 69 462 547 60 69 88 695 834 82 924 12050 72 144 362 68 77 471 518 52 716 73 893 96 942 13099 132 302 532 37 84 662 751 96 835 54 88 99 14296 656 787 15147 234 95 428 50 67 888 16126 320 502 46 610 708 881 92 957 77 17552 200 28 54 335 37 424 33 663 72 705 76 857 985 18411 554 877 79 80 981 19026 374 455 526 514 988.

20055 435 75 522 88 21191 93 541 87 604 10 826 975 22051 113 569 672 769 801 97 926 42 23078 580 733 66 986 24065 158 296 305 474 84 762 874 77 965 25068 129 94 597 776 26190 91 304 61 410 77 516 630 27010 29 326 433 513 763 813 28015 90 131 357 85 569 622 93 818 29035 136 384 477 80 584 650 91 711 46 866 911.

30022 102 340 420 65 540 824 68 31004 200 331 544 59 67 787 952 32129 234 306 58 94 467 514 31 32 656 98 736 68 859 86 33112 385 497 676 822 912 34209 348 482 620 898 35102 96 277 730 36023 94 407 963 37232 321 465 551 87 674 810 992 38014 136 74 444 70 554 679 95 99 898 913 83 39155 280 97 324 44 562 814 37 80.

40112 17 92 342 64 75 654 90 98 41061 63 85 409 667 966 42031 92 173 79 321 637 74 828 31 43141 63 79 223 46 339 44120 74 384 526 652 763 887 45051 131 213 302 454 707 924 46006 7 149 425 81 99 585 688 786 983 47006 10 239 418 21 41 504 72 5 93 709 884 993 48272 347 446 506 34 621 76 93 621 76 93 756 886 959 49008 133 233 341 423 771.

50039 208 54 69 351 529 866 51180 440 512 26 58 836 74 52284 437 53 62 80 549 50 7 78 677 768 53169 70 498 507 13 651 5 880 959 54115 242 329 445 69 554 752 850 96 55041 145 478 797 828 56025 149 402 21 819 57057 98 146 268 530 6 77 622 752 58071 107 205 69 359 412 705 412 705 84 875 990 59532 690 708.

61004 92 7 310 694 719 938 78 62010 94 167 82 204 439 695 761 81 63015 25 203 30 410 15 69 845 913 24 64029 104 91 344 542 52 678 98 901 9 65016 150 425 61 521 691 738 75 874 915 18 66040 180 354 478 652 915 67112 22 30 86 303 885 909 68001 20 84 133 323 519 21 62 666 71 69109 10 31 302 739 918.

70216 324 405 557 43 5 798 856 949 71136 250 325 412 596 682 722 802 99 72028 54 183 372 422 522 41 701 78 848 959 70 73091 326 36 554 82 711 42 96 839 60 74003 28 45 152 330 82 526 609 721 963 75124 497 661 76077 93 193 243 63 505 754 87 77025 128 330 63 96 591 686 824. 78029 32 47 92 165 247 424 571 98 942 79017 18 62 79 225 385 44 458 542 705 10 94.

80029 186 417 24 540 725 81067 230 361 426 62 512 82161 344 544 640 68 962 83089 156 225 95 330 427 577 913 19 84077 100 200 555 621 74 745 79 971 85088 95 282 376 492 818 946 86323 467 782 966 87067 519 647 740 867 973 88012 115 33 279 337 91 99 483 676 715 849 89039 63 312 927 32 50.

90387 461 798 895 913 91062 69 113 306 92011 82 112 35 556 67 93 630 8?2 97 984 93026 90 233 95 533 758 858 94326 667 95 747 57 924 95093 129 258 482 531 746 909 28 96222 407 506 682 871 87 967 97091 130 213 370 449 510 749 58 936 98120 78 549 667 68 754 909 34 99678 787 798 92.

100522 93 627 38 57 80 5 43 98 101336 624 63 999 102008 101764 88 939 45 103011 56 193 251 350 71 98 512 659 99 796 104069 84 151 224 43 503 365 71 449 557 64 81 4 55 105430 602 94 806 43 942 106517 107013 147 659 85 784 837 99 940 81 108099 129 59 51 300 510 692 806 952 109006 45 84 103 206 321 410 14 17 521 77 44 657 814 945.

110079 85 134 206 69 457 502 825 978 111022 75 103 37 303 518 880 112006 160 73 242 72 93 402 23 431 534 616 54 878 958 113079 201 398 400 538 99 665 768 73 905 114182 220 52 420 80 505 9 659 851 986 115124 42 254 542 659 863 970 116001 36 273 425 67 138 654 88 776 91 117099 282 911 559 85 627 80 740 806 118516 119074 202 428 555 690 700 815 74.

120064 198 234 510 23 703 846 54 905 121146 74 79 95 277 421 96 546 513 40 723 99 947 122055 80 106 412 99 544 643 94 123046 83 468 534 69 928 124077 143 215 305 91 509 45 65 704 840 125004 87 248 60 65 326 52 628 724 906 126084 132 57 312 33 44 407 50 516 39 96 625 67 713 44 127073 187 88 462 587 97 812 29 89 925 128510 74 600 32 42 735 943 129137 711 2 30 65 83 552 636 723 89 965.

130085 182 893 411 503 24 678 777 131073 309 411 43 17 516 43 89 713 812 15 23 901 39 32157 83 203 318 60 513 20 696 809 916 133102 10 63 399 547 85 92 639 44 84 909 77 134035 97 410 37 70 632 90 931 135194 355 62 93 438 643 801 968 136045 68 179 233 58 338 447 618 29 795 827 938 137175 94 296 403 525 644 734 58 92 138307 33 7 404 620 31 35 775 838 139165 274 315 433 546 53 827 900.

140166 246 320 603 20 723 878 921 80 141026 174 84 211 548 704 142058 75 312 14 55 713 827 68 901 34 143025 135 68 392 577 612 768 802 144015 138 374 467 613 739 909 145078 380 632 52 78 752 146144 630 784 809 91 989 147188 314 426 714 44 858 148045 543 83 609 746 149162 225 60 458 602 773 850 998.

150045 76 434 525 966 76 151078 186 330 467 755 940 152085 215 387 665 750 815 153024 553 686 723 955 74 154114 724 947 155256 318 35 479 641 81 702 970 81 156024 58 222 38 354 454 69 70 94 548 67 81 157279 323 38 414 503 785 885 941 60 78 93 158006 7 243 362 400 63 597 760 65 828 71 159510 606 41.

160016 23 171 270 533 641 831 161149 760 743 878 951 162485 917 99 163001 169 259 307 439 546 79 97 732 944 85 164335 566 768 86 165312 684 948 166113 36 56 273 80 99 434 628 789 935 167052 102 71 506 870 97 168137 94 206 325 425 612 790 820 83 169043 193 390 688 765 818.

170092 262 972 171001 152 344 97 450 75 800 47 61 2 172102 228 537 65 623 123065 122 34 392 625 824 902 174361 476 85 554 72 978 895 981 175024 33 81 109 23 701 74 76 176028 70 119 270 95 352 70 447 49 600 75 815 38 177084 220 7 34 55 574 720 178068 100 239 45 371 422 86 884 179066 240 324 53 507 93 637 949 72 79.

180094 172 224 351 692 940 384 181052 176 646 65 85 99 777 87 91 182032 226 57 335 508 500 85 609 727 971 183017 122 203 364 184067 122 56 427 97 659 987 185032 75 240 318 36 428 718 979 186105 76 7 214 32 540 62 824 187211 22 549 59 601 863 962 188260 456 543 793 189129 394 823 73 960.

190159 347 60 491 516 696 906 191088 111 344 410 507 42 65 923 192286 310 33 526 92 702 15 42 830 981 193019 102 38 42 71 4 716 63 953 194007 238 61 602 35 642 665 709 93.

CIĄGNIENIE II.

25.000 zł. — 160232.
75.000 zł. — 54738, 176470.
10.000 zł. — 58373, 171615.
5.000 zł. — 114629, 115541, 136504, 149144.
2.000 zł. — 12356, 18780, 30777, 30317, 59321, 83021, 89002, 92762, 96987, 96255, 169314, 175084, 177803,
1.000 zł. — 1086, 3413, 8174, 36410, 39005, 47184, 47414, 60922, 75179, 84098, 94986, 96087, 102260, 105695, 112137, 117034, 117046, 119308, 126825, 129260, 137560, 151958, 173664, 176002, 184712.

WYGRANE PO ZŁ. 200.

146 231 376 628 67 1258 448 571 88 898 901 03 2244 66 413 758 879 3112 271 78 742 910 4492 525 679 959 5052 68 665 980 6054 307 36 671 766 7044 541 8013 119 235 96 548 9067 373

10212 408 702 41 880 968 11954 12003 47 123 622 700 850 984 13047 276 323 444 89 576 732 14460 627 966 15191 435 880 16760 808 17022 128 372 682 765 18047 398 578 19140 304 17 477 559 694 95 890

20103 348 423 549 847 21182 231 522 22479 548 23185 313 541 762 77 812 24527 611 737 872 25021 407 79 712 26071 512 682 889 27589 627 988 28414 873 29090 593 614 804 43 45 904

30168 503 46 603 703 88 983 86 31241 42 582 961 32033 159 243 434 779 33022 27 74 207 70 407 540 856 34142 58 206 322 769 805 35030 59 435 718 36138 256 410 804 37156 260 327 38117 462 740 39160 93 272 307 430 91 670 781

40060 355 467 783 938 41164 554 720 42062 233 574 682 43031 36 308 442 748 44173 88 631 704 945 45248 794 952 46116 207 24 47138 749 76 888 48019 127 86 515 49028 351 453 501 22 50005 36 87 279 844 79 51014 151 56 349 679 947 52255 393 898 53052 174 83 484 502 41 905 54273 354 720 55471 503 68 89 714 56 70 56121 201 02 664 956 57503 603 789 870 929 58326 428 60 98 652 714 54332 431 56 73 559 98 806 60131 565 61096 267 485 504 766 916 62428 76 97 513 773 848 955 63151 73 333 458 755 96 97 64047 166 389 769 836 65663 66151 319 502 97 67222 339 424 609 38 728 839 978 68509 658 791 969 69047 782 86 985

70360 409 71 842 48 49 50 79 974 71006 68 354 465 72220 339 548 73401 782 74211 326 836 75249 420 36 866 934 76186 361 77105 264 848 86 921 78468 618 79022 152 433 88 603

80259 583 81653 63 853 82015 375 456 728 862 83500 84572 808 85183 224 359 436 680 952 86038 388 542 622 41 701 951 87005 357 525 669 710 861 939 88135 663 758 89381 495 517 95 638 833 69 957

90542 619 745 84 91416 17 541 754 892 92648 888 930 93146 207 45 442 94139 206 373 726 95172 844 99 941 96857 956 97266 450 828 908 98059 677 759 99243 518 947

100181 589 722 81 101147 666 772 908 102020 203 303 468 544 661 937 103233 86 372 768 86 804 55 919 104159 493 527 661 105267 106004 510 107130 96 108122 411 509 109011 393 712 81 946

110254 595 625 111292 481 582 679 943 112154 210 401 39 568 865 114100 63 508 62 778 827 940 115306 55 525 78 602 116103 117043 55 164 204 425 584 119142 43 96 201 311 68

120216 433 640 850 121024 91 264 435 519 762 72 806 122028 230 84 349 747 896 942 63 123069 90 114 20 490 124216 407 91 642 773 822 125080 131 373 636 954 126124 61 277 330 725 73 960 61 127170 74 83 478 597 705 99 839 989 128005 81 413 129806 901

130501 624 131274 475 525 822 79 132013 236 52 457 527 652 56 77 895 903 133181 249 80 321 40 432 134102 26 431 861 135528 661 890 136172 83 710 926 37 137046 129 223 88 387 416 543 47 138028 56 153 237 64 688 909 57 139529 60

140207 851 141135 204 423 620 812 92 984 142289 342 639 96 143119 200 791 851 902 144634 88 978 145042 153 466 74 717 146555 882 950 147122 69 300 436 623 752 894 148308 729 44 149156 215 468

150120 99 735 85 815 151328 487 554 94 742 152107 48 291 775 96 877 153002 417 535 711 852 154167 322 534 65 665 722 155324 514 79 654 73 770 156085 100 42 273 325 491 627 792 157336 60 906 158125 41 235 99 374 99 670 876 77 159162 72 260

160527 642 93 938 161008 235 409 20 162125 670 163384 91 841 78 80 964 164080 497 638 165280 85 97 432 521 731 51 887 166080 27 291 350 96 416 41 64 67 167034 181 603 168426 601 169346 728 38.

170218 321 525 815 171243 79 400 11 725 172360 497 173009 72 177 208 70 399 419 550 646 174390 557 774 175576 817 72 88 176039 136 324 96 583 827 61 177031 671 770 876 178122 179615 71.

180013 558 622 900 181535 781 807 57 182074 101 07 359 552 183562 184308 827 185236 390 860 186551 92 762 881 933 187153 481 967 188404 75 553 800 980 189055 176 243 673 719 952.

190317 64 191009 348 82 490 646 727 948 192094 722 193105 09 86 631 58 83 913 16 194233 66 540 622.

TRZECIE CIĄGNIENIE.
WYGRANE PO 200 ZŁOTYCH.

185 428 29 519 1005 13 259 383 461 629 938 2013 170 72 293 423 557 621 3305 411 527 708 808 4079 506 78 717 5044 478 633 59 6169 234 431 55 87 842 62 7946 8559 656 9082 466 641 68. —

10123 92 476 86 776 11139 378 469 850 12305 468 712 13131 311 411 47 639 65 861 79 14415 33 500 940 15100 01 550 679 839 16136 215 45 493 17271 323 81 651 86 757 60 97 959 18127 29 392 828 19067 159 257 388 850 97 912 45.

20640 56 729 993 21091 396 447 578 726 22055 23239 375 418 24354 473 821 25281 424 29 709 30 813 62 989 26154 519 26 898 929 73 27126 268 82 301 31 78 531 945 28428 52 668 701 15 861 29070 187 459 61 89 981 85.

30107 218 20 612 31838 65 32437 501 629 912 33193 293 796 887 901 34154 726 35190 99 267 464 579 622 36013 37470 877 944 38017 257 518 86 99 39440.

40058 226 75 329 734 43 79 981 99 41477 97 821 977 42129 386 916 43252 44092 184 308 438 928 45053 54 374 453 57 46101 228 73 353 661 996 47023 155 88 335 971 48381 525 49427 535 653.

50031 164 755 83 805 84 51407 670 52238 519 97 806 915 53024 67 152 204 83 729 54163 297 413 938 55300 56509 74 57243 437 513 58344 59039 71 440 848 974 87.

60105 59 508 656 798 61105 92 217 24 97 532 649 773 851 84 87 62306 07 42 458 556 908 63172 883 64069 99 694 732 914 65624 53 706 955 66448 650 729 729 833 989 67422 68224 565 96 636 961 69562 662 949.

70243 331 462 567 602 71088 201 73 572 604 707 51 818 938 72007 40 615 209 643 712 41 73282 396 561 76 80 74017 500 750 87 981 94 75128 527 724 988 76178 620 880 77423 34 47 607 716 911 78271 304 06 511 876 951 79359 441 654 791 924 26 50. —

80394 624 722 82 868 81010 148 62 211 50 467 521 823 925 82001 74 239 367 587 617 808 83017 418 880 84204 644 89 926 85018 396 507 43 904 86128 241 505 762 87183 848 88284 89031 292 700 66 817.

90330 55 411 95 532 49 628 75 91627 881 92311 93 486 768 93596 691 779 910 94129 642 98 716 95118 491 522 44 653 96265 314 479 548 97028 44 191 239 83 99361 74 654 939 53.

100183 221 336 538 748 809 81 88 914 101023 853 80 102152 60 334 673 103295 821 922 84 95 104169 398 470 81 585 105027 258 477 519 106040 591 695 107355 637 788 108420 545 849 109085 459 896 947.

110184 322 59 530 640 75 91 956 111318 681 776 113165 200 86 871 938 114430 598 829 979 115075 776 116075 776 116040 92 147 452 698 117034 282 310 14 80 903 77 118022 73 239 119019 80 347 783.

120017 269 456 636 121006 670 733 122218 24 309 467 848 94 915 73 123295 653 88 124182 90 459 953 125580 685 126205 714 965 127117 260 562 774 915 128045 129371.

130273 131545 614 80 132038 176 267 421 638 867 940 133048 190 780 846 134324 420 652 791 135300 583 867 953 136391 424 527 87 737 809 907 50 137215 678 138381 417 34 872.

140283 580 769 831 93 141112 18 595 722 92 900 142674 817 143047 56 237 331 437 629 56 944 144031 192 145015 553 96 656 710 851 86 975 146033 75 372 443 613 748 852 147104 723 24 148294 309 635 74 716 914 149277 616.

150324 582 880 999 151456 630 753 944 152006 507 696 717 87 153143 234 858 154275 805 30 155574 936 156274 558 697 157235 411 62 685 18096 248 159123 88 219 717 85 883.

160129 251 555 161137 263 489 543 676 782 973 96 162089 520 928 163379 436 40 97 612 164783 892 947 165155 209 388 815 166204 657 725 973 167312 465 648 724 996 168521 626 53 759 169001 72 186 213 526 72 727 97.

170016 197 570 623 55 788 942 171228 531 933 172242 78 315 428 524 766 173216 317 542 613 740 98 975 174075 801 45 175067 252 525 606 42 709 842 176101 95 346 492 561 915 177151 60 76 399 465 178067 83 114 206 80 303 408 620 891 179015

180203 37 96 487 181261 89 878 182134 697 801 34 902 183160 285 594 685 184106 313 766 918 185053 64 103 226 470 584 186480 711 958 187462 547 773 822 188277 189014 67 144 494 660 708.

190028 158 202 487 646 94 706 191045 305 812 959 192667 863 910 193100 227 693 194019 45 74 81 103 236 358 730 853 980.

קאָמיסיע פון באַהן-מיניסטעריום
נעכטען געקומען קיין לאָדז

(א) קיין לאָדז איז נעכטען געקומען א ספּעציעלע קאָמיסיע פון באַהן-מיניסטעריום, וועלכע וועט אדורכפירען אַן אויספאָרשונג וועגען די נעגעפּענע קאָנצעסיעס אויף דער פּאַסאַזשיר - קאָמוניקאַציע מיט אויטאָבוסען.

טויזענד סטרוזשעס ווערען געקינדיגט
אינטערווענץ פון סטרוזשעס-פעראיין

(א) צוליב אַן אינטערווענץ פון סטרוזשעס-פעראיין אין ארבייטס-מיניסטעריום, זענען צוריק-געצויגען געוואָרען די קינדיגונגען פון די סטרוזשעס.

די לעצטע טעג איז דער סטרוזשעס-פעראיין ווידער אַלאַרמירט געוואָרען וועגען טויזענד נייע קינדיגונגען פון 1-טען אָקטאָבער אָן. דער פעראיין גרייט זיך דעריבער צו א צווייטער אינטערווענץ.

שטרייק אין דער האָלץ-אינדוסטריע-בראַנזשע ווערט פאָרטגעזעצט

(א) נעכטען איז פאָרגעקומען א פערזאַמלונג פון די שטרייקענדע טישלער׳ס, אויסהערענדיג די בעריכטען וועגען גאַנג פון שטרייק, איז בעשלאָסען געוואָרען, נישט אָפּצוטרעטען פון די פאָדערונגען. דער שטרייק אין דער האָלץ-אינדוסטריע-בראַנזשע דויערט ווייטער.

פאַר פערנעמען זיך מיט געהיימע שחיטה
האָט דאָס סטאַראָסטעי-געריכט פערמשפּט 51 פערזאָן

(א) פאַר׳ן סטאַראָסטא-געריכט זענען נעכטען געשטאַנען 51 פערזאָן, וועלכע זענען אָנגעקלאָגט געוואָרען אין פערנעמען זיך מיט געהיימע שחיטה און פערקויפען פלייש פון פערמעדער שחיטה.

זיי זענען בעשטראָפט געוואָרען פון 10 ביז 100 זל. שטראָף.

שפּרינגט פון פענסטער אויס מורא פאַר׳ן מאַן
„קאַרל לודוויק דער ענערגישער" פערמשפּט אויף 1 יאָהר תפיסה

(א) אין דאָרף כאטשאַנאָוויץ הינטער לאָדז, וואוינט דאָס פּאָרפאָלק קאַראָל לודוויק מיט זיין ווייב זאָפיא. צווישען דעם פּאָרפּאָלק איז נישט שוין לאַנג קיין שלום-בית. זעהר אָפט פלעגט ער זי קאַטעוועס סתם אַזוי אָהן א פאַרוואָס.

דעם 21. יולי ה. י. איז ער אַהיימגעקומען אָנ-„אויפגערויזעטער", חשוועדיג דאָס „חלק שני", האָט ער א כאַפּ-געטאָן א קיכען-מעסער און זיך אויף איהר געוואָרפען. פון שרעק איז זי צוגעלאָפען צום פענסטער און אַראָפּגעשפּרונגען פון ערשטען שטאָק און צובראָכען בײדע פיס. זי איז אָפּגעפיהרט געוואָרען אין שפּיטאָל און ר׳ לודוויק איז אַרעסטירט געוואָרען.

נעכטען איז פאָרגעקומען דער פּראָצעס. ער איז פער׳משפּט געוואָרען אויף 1 יאָהר תפיסה.

גנבים, שאַנטאַזשיסטען און אַנפּאַלער׳ס
זענען נעכטען געמשפּט געוואָרען

(א) דעם 20-טען אויגוסט ד. י. איז די פרוי מרים לעווקאָוויטש (פּעטריקאָווער 60) צוריקגע-קומען פון זומער-וואוינונג. האָט זי גערופען א טרעגער פון דער גאַס, ער זאָל העלפען אַרויפ-טראָגען די זאַכען. אויסנוצענדיג די געלעגענהייט ווען ס׳איז קיינער נישט געווען אין שטוב, האָט ער צוגענומען 100 זל. און אַנטלאָפען. עטליכע טעג שפּעטער האָט מען איהם געכאַפּט, ס׳האָט זיך אַרויסגעשטעלט, אז דאָס איז א בעקאַנטער גנב אָסקאַר גוזשיצקי.

נעכטען איז ער פערמשפּט געוואָרען אויף 8 חדשים תפיסה.

* * *

א בעקאַנטער אוואַנטוריסט קאַזשימיעזש טאַר-נער האָט געדראָהט דעם 14-יעהריגען יודישען יונגעל הענעך לעווקאָוויטש, פון זגערזשער 40, ער זאָל איהם געבען „טאַשען-געלד". טאָמער נישט וועט ער איהם שלאָגען. דאָס יונגעל האָט דערצעהלט דעם פאָטער, וועלכער האָט עס מיטגע-טיילט דער פּאָליציי, טאַרנער איז אַרעסטירט געוואָ-רען, און נעכטען איז ער פערמשפּט געוואָרען אויף 8 חדשים תפיסה.

* * *

דעם 17-טען אויגוסט ד. י. איז אויף בּאַרוּ-טאָוויטשאַ גאַס בעפאַלען געוואָרען די פרוי אַניעלע ביעשקאַ, פון פּיעטרק. 44. דער אַנפאַלער האָט ביי איהר אַרויסגעריסען דעם האַנד-בײטעל און אַנט-לאָפען. מ׳האָט איהם נאָכגעיאָגט און געכאַפּט. נעכטען איז דער פערשוין טאַדעאוש מאַרקאָוויטש פערמשפּט געוואָרען אויף 1 יאָהר תפיסה.

ענטדעקט א וואַרשטאַט פון זאַפּאַלניטשקעס
דער פאַבריקאַנט איז אַרעסטירט

(א) פּאָליציי האָט ענטדעקט אין דער וואוינונג פון לודוויק פּאַקולסקי (מאַזורסקאַ 6) א וואַרשטאַט פון זאַפּאַלניטשקעס. 62 פערטיגע זאַפּאַלניטשקעס און מאַטעריאַלען זענען קאָנפיסקירט געוואָרען. פּאַקולסקי איז אַרעסטירט געוואָרען.

בריף אין רעדאַקציע

ג׳ רעדאַקציע! מיר בעטען צו געבען אַ׳אָרט אין אייער ח׳ צייטונג פאַר פאָלגענדע מיטטיילונג:

אין צוזאַמענהאַנג מיט דער כאַטיץ וועגען אָפּשטעלען אין דער טעטיגקייט דעם יודישען לעהרער - פעראיין, וואָלטשאַנסקאַ 21. מעלדען מיר, אַז די דערמאָהנטע נאָ-טיץ איז נישט נוגע דעם פעראיין פון די יודישע לעהרער אין די מלוכה׳שע „פּאָוושעכנע" שולען, וואָס געפינט זיך אין זעלבען הויז

מיט כבוד און דאַנק אין נאָמען פון דער פערוואַלטונג

פאָרזיצער: א. טאַבאַקסבלאַט

סעקרעטאַר: ש. אלהעכשטיין

יצחק קרול
יום-כפור אין פילהאַרמאָניע

די וועלכע האָבען ראש השנה געדאַוועט אין פילהאַרמאָניע האָבען זיך איבערצייגט, אַז דער קאַנטאָר יצחק קרול געהער צו די בעריהמטסטע חזנים אין פּוילען, דאָס דאַווענען האָט אַרויסגערופען פשוט בעגייסטערונג ביים עולם.

אויף יום-כפור זענען נאָר געבליבען ווייניג פּלעצער, וועלכע ווערען פערקויפט צו ביליגע פּרייזען, כדי צו געבען די מעגליכקייט דעם ברייטען עולם צו געניסען פון מתיקות׳דיגען דאַווענען פון קאַנטאָר יצחק קרול.

ראַדיאָ - פּראָגראַם
דינסטאַג, דעם 22-טען סעפטעמבער

6.33 גימנאַסטיק, 6.50 מוזיק (פּלייטען), 7.20 ידיעות, 7.40 מוזיק (פּלייטען), 8 אוידיציע פאַר שולען, 11 פאָלקס-מוזיק (פּלייטען), 11.57 צייט-סיגנאַל, 12.03 אָפּערעטען - מוזיק (פּלייטען), 12.13 מיטאָג-ידיעות, 1.23 אָפּערעטען - מוזיק (פּלייטען), 1.10 הויז-ווירטשאַפט, 3.27 לאָדזער בערזע, 3.30 ווירטשאַפטליכע ידיעות, 3.45 אוידיציע פאַר קינדער, 4.15 קאָנצערט פון ווילנע, 4.45 לאָדזער ארבייטער-כאָר, 5 קאָנצערט, 5.30 שאָטלאַנ-דישע לידער, 6.50 אַנעקדאָטען פון איבסען׳ס לעבען, 6 קאָנצערט, 6.35 רעקלאַמע-קאָנצערט, 6.50 אַקטועלער שמועס, 7 קאָנצערט, 8 פּלייטען, 8.45 אָווענט-ידיעות, 8.55 אַקטועלער שמועס, 9 שאָפּין-קאָנצערט, 9.30 קאַמעראַל-קאָנצערט, 10 ספּאָרט-ידיעות 10.15 קאָנצערט פון לאָד-זער סאַלאָן-אָרקעסטער דיר. טעאָדאָר רידער.

פון שטאָטישען פּוילישען טעאַטער

היינט 7.30 אָווענד ווערט געשפּילט די קאָמעדיע „ניעאָוספּראַווידליווע גאָדזינאַ".

טעאַטער פּאָפּולאַרני

היינט 8.30 אָווענד ווערט געשפּילט „קאַשקאַ קאַריאַ-טידאַ".

בחנם!

אין די אויגען-אונטערזוכונג ביים קויפען א בריל אדער א צוויקער, וועלכע מען בעקומט אמביליגסטען ביים אָפּטיקער

פר. פאַסטלעב פּעטריק. 71

פּאָסענגען פון דן בּיליגסטע ביז די פיינסטע אויספיהרונג

Dr. med. Trepman

ספּעציאַליסט פאַר טריפּער, סיפיליס און הויט-קראַנקהייטען.

בעהאַנדלונג פון מענער-שוועכע.

זאַוואַדזקאַ 6, טעל. 234-12

נעמט אָן פון 8–11 נאָכמ. און פון 6–8 אָווענד

Dr. med.

Sadokierski

כירורג פון ציינער און יאַסלעס

האָט זיך איבערגעצויגען אויף

Piotrkowska 56, tel. 129-77.

גענעראַל-פערטרעטונג פון

INTOURIST

אויספלוג קיין רוסלאַנד

ס׳ווערט אנגענומען פעסער אויסצוארבייטען וויזעס.

הנחות קיין זאַלעשטשיקי, ווילנאַ, זאַקאָפּאַנע און וואַרשע

אָננשרייבונגען נעהמט אָן

„אָרביס" פּיעטריק. 18.

טעל. 249-33.

Dr. med.

HALTRECHT

ספּעציעל-אַרצט פאַר הויט-, געשלעכטס קראַנקהייטען און מענער-שוועכע

האָט זיך איבערגעצויגען און נעמט אָן

פּיעטריקאָווער 161 טעל. 245-21

פאַר אונבעמיטעלטע לעטשניצאַ-פּרייזען

פון 11 פריה ביז 3 בייטאָג און פון 7 ביז 9 אָווענד

זונטאָג פון 8–1 בייטאָג.

פאַר פרויען א בעזונדער וואַרטע-זאַל

Dr. med. MAZUR

צוריקגעקעהרט

און וואוינט איצט

Piłsudskiego 72.

Doktór

M. Kalisz

אוניווערזיטעט אין ראָסטאָק

צאָהן-אַרצט

סטאָמאַטאָלאָג - כירורגיע

פּיעראַצקיעגאָ 7 (עוואַנגעליצקאַ)

טעל. 108-26

אויפנעהם-שעה׳ן פון 3–7.

Dr. med. J. Schlosser

כירורג

ul. CEGIELNIANA 30

tel. 122-16

צוריקגעקעהרט

נעמט אָן פון 4–7 אָווענד

DR. MED.

L. Pikielny

אויראַלאָג-כירורג

ספּעציאַליסט פאַר נירען, בלאָזען און אורין-קראַנקהייטען

NAWROT 8, tel. 219-90

נעהמט אָן פון 4–7 נאָכמיטאָג

צוריקגעקעהרט.

ד״ר העלער

ספּעצ. פאַר הויט און וועגערישע קראַנקהייטען און מענער - שוועכע

8 טראַוגוטאַ 8, טעל. 179-89

נעמט אָן פון 8–11 און פון 4–8 אָוונט.

זונטאָג פון 10–2 מיטאָג.

צוריקגעקעהרט

פאַר פרויען - א ספּעציעלער וואַרטע-זאַל

פאַר אונבעמיטעלטע לעטשניצע-פּרייזען

Dr. med.

Markowiczowa

הויט און וועגערישע קראַנקהייטען

MONIUSZKI 2, tel. 166-35

צוריקגעקעהרט

נעמט אָן פון 8–1 און פון 3–8 אָווענד

DR.

J. HERSZFINKIEL

ספּעצ. פאַר קינדער-קראַנקהייטען

צוריקגעקומען

נעהמט אָן ביי זיך זשוואַלנאַ 8a

טעל. 111-87

ווי אויך אין דער לעטשניצע „פּאָמאָץ" אַלעקסאַנדראָווסקאַ 1.

Dr. B. Hurwicz

Choroby skórne i weneryczne

Piotrkowska 10

נעמט אָן פון 8–11 און פון 5–9 אָוו.

זונטאָג און יום-טוב – פון 8–1 בייטאָג.

Dr. med.

GUSTAW KOHN

געוועזענער אַסיסטענט פון דעם גינעקאָלאָגי-שען קליניק אין פּאַריז.

ספּעצ. פאַר פרויען - קראַנקהייטען און שוואַנגערשאַפט).

ספּעצ. פון היילען אומפרוכטבאַרקייט.

נעהמט אָן אין לאָדז

פּילסודסקיעגאָ 51, טעל. 170-03

נעהמט אָן פון 8–10 און פון 4–8 אָוונט

Dr. I. ZYW

כירורג

צוריקגעקעהרט

11-go LISTOPADA 17,

Telefon 123-41

נעמט אָן פון 1–2 און פון 5–7 אָווענד

אויערען, נאָז און האַלז און לונגען-קליניק

מיט בעטען פון Dr.

Z. Rakowski

פּיעטריקאָווער 67. טעל. 127-81

נעהמט אָן שטענדיגע קראַנקע (צומם אָפּעראַציע א. אז. וו. ווי אויך אמבולאַטאָ-רישעס פון 9–2 און פון 4–8 אָוונט

ביי דער קליניק איז טעטיג

א רענטגען-קאַבינעט

פאַר דורכלייכטונגען און אַלערליי פאָטאָגראַפיעס

DR.

Michał URBACH

נערוועזע און אינערליכע קראַנק. היילען אין פיזיקאַלישע טעראַפּיע

נעמט אָן פון 1–2 און פון 5–7 נאָכמ.

Zawadzka 15 m. 6 tel. 148-83

DR. MED.

G. GERSZTAJN

ספּעציאַליסט פאַר אויגען-קראַנקהייטען

צוריקגעקעהרט

Traugutta 12, tel. 175-10

נעמט אָן פון 11–2 און פון 5–8.30 אָוו

Dr. J. Piechowicz

ספּעציאַליסט פאַר אַקושעריע און פרויען-קראַנקהייטען

פערהיטונג געגען שוואַנגערשאַפט

שרודמיעסקאַ 18, טעל. 107-79.

נעמט אָן פון 8–10 פרי און פון 3–7 אָוו.

Dr. med.

M. TAUBENHAUS

צוריקגעקעהרט

ספּעציאַליסט

פאַר אַקושעריע און פרויען קראַנקהייטען

פערהיטונג געגען שוואַנגערשאַפט

זגערזשער 11, טעלעפאָן 246-09.

נעמט אָן פון 8–9 פריה און פון 4–8 אָוו.

Dr. med.

Michał Wejs

אינערליכע און קינדער-קראַנקהייטען

לאַגעווניצקאַ 25, טעל. 215-18.

צוריקגעקעהרט

אמפּפאַנגס-שעה׳ן פון 11–1 און 6–8.30 אָוו.

Dr. med.

M. GLAZER

ספּעציאַליסט פאַר הויט- און וועגערישע קראַנקהייטען

צוריקגעקעהרט

ZACHODNIA 64, tel. 185-49

נעהמט אָן פון 12–2 מיטאָג און פון 7 ביז 8.30 אָווענד.

זונטאָג און חגאות פון 10–12 בייטאָג.

Dr. med.

Józef Imich

ספּעציאַליסט פאַר האַלז, נאָז און אויערן-קראַנקהייטען

צוריקגעקעהרט

MONIUSZKI 1, tel. 20-997.

DR.

S. Kantor

ספּעצ. פאַר הויט און וועגערישע קראַנקהייטען (מענער-שוועכע)

90 פּיעטריקאָווער 90

טעל. 129-45

נעמט אָן פון 8–2 נאָכמ. און פון 6–9 אָוו

Dr. med.

J. GOLDBERG

ספּעציאַליסט פאַר אויגען-קראַנקהייטען

צוריקגעקעהרט

Śródmiejska 20, tel. 186-13.

נעמט אָן פון 11–1 און פון 7–8 אָווענד

Lek. Dentysta

St. Gelberg

Zawadzka 14, tel. 198-33

צוריקגעקעהרט.

DR.

Daniel Kon

STERLINGA 5, tel. 228-08

אינערליכע און נערוועז-קראַנקהייטען

נעהמט אָן פון 5–7 אָווענד.

צוריקגעקעהרט

Dr. med.

Z. DATYNER

אוראָלאָג

ספּעצ. פאַר נירען בלאָז און אורין-קראַנק.

ZACHODNIA 59a, tel. 148-95.

נעמט אָן פון 9–11 און פון 6–8 אָווענד

צוריקגעקעהרט

Dr. med. Niewiażski

ספּעציאַליסט פאַר טריפּער, סיפיליס און הויט - קראַנקהייטען. בעהאַנדלונג פון מענער - שוועכע

אַנדזשעיאַ 5, טעל. 159-40

פראָנט, 1טער שטאָק

נעהמט אָן פון 8–11 און פון 5–9 אָווענד

זונטאָג און יום טוב פון 9–1 נאָכמיטאָג.

ספּעציעלער וואַרטע - זאַל פאַר פרויען

Doktór

A. S. Tenenbaum

אינערליכע קראַנקהייטען

(ספּעציעל לונגען)

צוריקגעקעהרט

Piotrkowska 109

telef. 220-25

DZIŚ OTWARCIE Składu Fabrycznego Wykwintnej Jedwabnej Bielizny Damskiej BECHER WARSZAWA
w ŁODZI przy ul. Piotrkowskiej 69, tel. 174-70

היינט פרעמיערע! 2 שעה עמאציע, שפאנונג און שטארקע איינדרוקען, גרויסער פילם וועגן נישט בעשאפענע העלדען פון דער נייער וועלט,
וועלכע היבען גע- קעמפט צו בעהערשן פרויען און געלד
„רובין הוד פון עלדאראדא"
רעזשי: A. W. WILLIAM
עס בעטייליגען זיך: Warner Bazter, Anna Loring ווי אויך Margo די גאלדהאריגע טענצערין
דער נייעסטער פראגראם: CHARLIE CHAPLIN אין פילם „היינטיגע צייטען"
אונזער דעוויז — די נידריגסטע פרייזען! באלקאן 54 גר. | 1 פל. 1.09 זל. | H פל. 85 גר.

קלאנג-קינא CAPITOL זאוואדזקא 16

עפענטליכע הכחשה!

מיר אונטען אונטערשריבענע ארבייטער פון דער קישקע-סעקציע, מיטגלידער פון פראפ. פעראיין פון ארבייטער און ארבייטערינס אין דער פלייש-אינדוסטריע אין לאדז ב. יאסעלעוויטשא 16, ציהען צוריק עפענטליך אלע אונזערע ביז-איצטיקע בעשולדיגונגען, וועלכע מיר האבען געמאכט אין דער „פאלקסצייטונג" פון יוני ה. י. געגען די חברים ישראל צוקער און עוזר ראגאווי און מיר דריקען אויס אונזער באדויערן, פארוואס מיר זענען אריינגעפיהרט געווארען אין א פאטאלען טעות דורך בייזוויליגע מענשען, וועלכע האבען זיך געשטעלט פאר א ציל צו שעדיגען סיי די נעמען פון אונזערע לאנגיעהריגע פערדינסטפולע חברים ישראל צוקער און עוזר ראגאווי ווי אויך דעם גוטען נאמען פון אונזער פעראיין. מיר ציהען גלייכצייטיג צוריק עפענטליך אונזער בעשולדיגונג וועגען פלומרשטען פעהלען פון 9000 זל. זייענדיג איבערצייגט, אז די בעשולדיגונג איז אבסאלוט פאלש און איז אויספירירט געווארען אלס בייזוויליגע רכילות מצד אומפעראנטווארטליכע מענשען און מיר פערזיכערן, אז פון היינט אן וועלען מיר זיך שוין מעהר נישט לאזען אריינציהען אויפ'ן וועג פון בלבולים און פאלשע בעשולדיגונגען געגען פערדינסטפולע לאנגיעהריגע חברים פון אונזער סעקציע.

(—) יחיאל אליעזר בזשעזשינסקי
(—) לייבל ליטמאן
(—) משה קאנוויסער

KONKURS.

Zarząd Miejski w Łodzi ogłasza konkurs na stanowisko zastępcy okręgowego inspektora budowlanego Inspekcji Budowlanej Wydziału Technicznego.

Wymagane kwalifikacje:
a) budowniczy, posiadający uprawnienia z art. 364 ustawy budowlanej,
b) wiek — nieprzekroczone 40 lat.

Dla wymienionego stanowiska przewidziane jest wynagrodzenie ryczałtowe zł. 375.— miesięcznie plus zł. 50.— tytułem dodatku wyrównawczego. Od kandydata wymagane jest odbycie 3 miesięcznej płatnej pracy próbnej.

Do podania należy dołączyć:
1) świadectwo szkolne,
2) świadectwo urodzenia,
3) świadectwo obywatelstwa,
4) dokładny życiorys z podaniem referencji,
5) odpisy świadectw poprzednich zajęć,
6) świadectwo niekaralności.

Pierwszeństwo mają kandydaci, posiadający praktykę samorządową.

Oferty należy nadsyłać do dnia 5 października 1936 roku pod adresem Wydziału Technicznego Zarządu Miejskiego w Łodzi, Plac Wolności nr. 14.

Łódź, dnia 21 września 1936 roku.

Zarząd Miejski w Łodzi.

די שענסטע יום-כפור-וואונשקארטען
קענט איהר נאר בעקומען אין דער דרוקעריי
בראמבערג
צעגעלניאנא 8 ••• טעל. 255-09

מחזורים 25% ביליגער!
איז סקלאד ספרים וטליתים
„מסורה" לאדז, פילסודסקי 34
עס איז צו בעקומען אלע ארט מחזורים און סליחות אין פראכט-באנד. אויך איז צו בעקומען אלע ארט ספרים, א ספעציעלער אויסוואהל פון כלה-סדורים אין פראכט-באנד, טליתים וואלענע און זיידענע גארטלען, קאפלען, ציצית, ווי אויך שול-ביכער פאר חדרים און שולען. מחזורים 25 פראצענט ביליגער. געדענקט דעם אדרעס בוכהאנדלונג „מסורה", לאדז, פילסודסקיעגא 34, פראנט. וויאויך דורכ'ן טויער.

קליינע אנאנסען
1 זלאטי
אנאנס ביז 15 ווערטער

פרייזע פאסטענס

עס ווערט געזוכט א בייגערין צו קעלנער-ארבייט פון זאפארט. צוקער, אנשטאדטא 5, פארטער, 1. איינגאנג.

נויטיג א לערן-יונגעל און א לערן-מיידעל צו לייכטע ארבייט, באלד געצאהלט. קילינסקיעגא 117, וו. 28.

פערשידענעס

צו פערמיטען 3 צימער און קיך מיט בעקוועהמליכקייטען אויף נאחאמיעסקא 11. צו ערפאהרען ביים וועכטער

נאציאנאל-רעליגיעזער יונגערמאן, גוטער העבראאיסט, זוכט בעשעפטיגונג, קאן אויך זיין אלס לעהרער פאר עברית און יהדות. אפערטען אין אדמ. פאר „ס"

בחנם ווערט צוגעפאסט אלערליי גלעזער!

„OPTICUM"
28 פיעטריקאווער 28
בעזיצט אויף לאגער א גרויסען אויסוואהל פון פערשידענע ברילען, בינאקלען, אלערליי צילינדער-גלעזער, קאמבינירטע גלעזער, טערמאמעטערס, אלעס צו די ביליגסטע פרייזען. ס'ווערן אויך אויסגעפיהרט ועמטל. רעפאראטורען פינקטליך און רעעל. — געדענקט די אדרעס: עס ווערען אנגענומען אלע ארט רעצעפטען פון די ה"ה דאקטוירים.

Zakład zoologiczny
O. FOLKMAN

Łódź, ul. Andrzeja 7
(przy Piotrkowskiej) tel. 124-76
עמפפעהלט: הינט און ראסאהע קעץ, הארצער-קאנארקעס פון 10 זל. א. א. גע-ווטהנליכע און געזונטע שטיינען, מכשירים צו באדען פייגעל, מאלפעס, פאפוגייס און פאפוזשקעס, פייגעל און עקזאטישע פישלעך, עסענווארג לעבעדיג און רויהע פאר פישלעך, עקווארינמס און טעראריומס, וועלוועס, שלאנגען א. ז. וו. געשעכץ פאר קאנארקעס און פאפוזשקעס, טויבען און ראסאהע דרויב. אייערלעך פון ראסאהע דרויב הינער - סיטלען, פראשקעס - פלייגנפיטער געגען ווערים פאר פייגעל און הינט, טעלערן פאר הינט און פאבעטענישע צוזאמענגעשטעלטע מישונג אלס עסענווארג פאר קאנארקעס און פאפוזשקעס. ס'ווערען אנגענומען אלערליי פייגעל א. ז. וו. צום אויסלען.
גרויסער אויסוואהל פון מכשירים צו פיש-פאנגען.
מעסיגע פרייזן! פאכמענישע בעדינונג

ווילסטו פערקויפען א ניימאשין און ערצילען דעם העכסטען פרייז?
ווענד זיך צו:
Skład maszyn do szycia
Singer i Lachman
Łódź, Zydowska 2,
telefon 246-73.

ניי-מאשינען
איך קויף און פערקויף געניצטע ניי-מאשינען און נעהם אויך אן אלע ארט רעפאראטורען. אלעס רעעל און ביליג.
בזשעזשינער 20,
פראנט-געוועלב, מעכאניק.

Lek.-Dentysta
Helena Halpern
Nurutowicza 2, tel. 170-96
צוריקגעקעהרט
נעמט אן א גאנצען טאג.

Szczepienia przeciwdyfterytyczne
przeprowadza
Prywatne Pogotowie Lekarskie
Plac Wolności 10
tel. 2222-6

Prywatne Pogotowie
„SZYBKA POMOC LEKARSKA"
tel. 15-111
BAŁUCKI RYNEK
(Zgierska 56)
Czynne przez całą dobę bez przerwy.

לעטשניצע
פאר וועגערישע-קראנקע
מענער - שוואכע און הויט-קראנקהייטען
פון דאקטוירים ספעציאליסטען
פיעטריקאווער 45
טעטיג פון 9 פריה ביז 9 אוונט.
פרויען און קינדער נעמט אן א פרויען-דאקטאר פון 11-1 און פון 5-7 אוונט.
א בעראטונג 3 זל.

Dr. med
J. Nadel
ספעציאליסט פון אקושעריע- און פרויען-קראנקהייטען
אנדזשעיא 4, טעל. 228-92.
נעמט אן פון 10—12 און פון 5—7 אוו.
אין דער לעטשניצע בזשעזשינער 11 פון 12 ביז 1 בייטאג.

Dr. med.
P. Braun
צוריקגעקעהרט
ספעצ. פאר טריפער, סיפילים און הויט - קראנקהייטען. בעהאנדלונג פון מענער-שוואכע
צעגעלניאנא 4, טעל. 100-57
נעמט אן פון 8—2 מיטאג און פון 4—9 אוו.
ספעציעלער וואַרטע-זאל פאר פרויען.
פאר א ונבעמיטעלטע—לעטשניצע-פרייזען.

Dr. med.
E. WAJNBERGOWA
אויגען-קראנקהייטען
Dr. med.
M. WAJNBERG
נערווען-קראנקהייטען
האבען זיך איבערגעצויגען אויף
LEGJONÓW 3 (Zielona)
tel. 172-20.

לעטשניצע
פאר וועגעריש קראנקע
פון דאקטוירים ספעציאליסטען
לאדז, זאוואדזקא 1
טעל. 122-78
טעטיג פון 8 פריה ביז 9 אוונט.
וועגעריש-קראנקע, מענערשוואכע און הויט-קראנקהייטען
אנאליזען פון בלוט און אורין
די פערהיטונגס-סטאציע
איז טעטיג א גאנצען מעת לעת
נאר פרויען א ספעציעלער ווארטע-זאל
א בעראטונג 3 זל.

בעקאנטמאכונג!
דערמיט מאך איך בעקאנט דעם ג' לאדזער פובליקום, אז עס איז ערעפענט געווארען די ניי-מאדערנע
טאנץ-שולע
אויף פיעטריקאווער 89
קווער אפיצינע פארטער
אונטער דער לייטונג פון בעקאנטען דיפלאמירטען טאנץ-לעהרער
S. Rubinsztajn
בעמ. פאר אוואנסירטע שבת און זונטאג פראקטישע לעקציעס.
אינשרייבונגען טעגליך פון 10 ביז 2 און פון 4 ביז 10 אוונט. מיט אכטונג
דיפלאמירטער טאנץ-לעהרער
ס. רובינשטיין.

בעקאנטמאכונג.
דאס קאנצעסיאנירטע בישריפטן-ביורא צו דער געריכטס- און אדמיניסטראטיוו-אינסטאנצען פון
SALOMON ZALCMAN
איז איבערגעטראגען געווארע פון 1-טען סעפטעמבער ד. י.
פון זגערזשער 23
אויף זגערזשער 50

וויכטיג פאר
ברוך-קראנקע

(רופטורען) זאווי פון פערקרימונגען פון רוקען-ביין (הויקערס), פאראליזשען, ביין-שווינדזוכט, פלאטפים און פערשידענע אנדערע פערקריפלונגען-ליידענדע.
פאר פערשידענע ארט רופטורען פערעלטערטע און די געפערליכסטע ביי מענער, פרויען און קינדער ספעציעלע ארטאפעדישע הייל-באנדאזשען לויט מיין מעטאדע היילען און בעזייטיגען ראדיקאל יעדן איינציגן ברוך.

ביי מאגען און קישקע - זענקונג ספעציעלע אינדיווידועל צוגעפאסטע לייב-הייל-באנדאזשען.
פאר הויקערס ספעציעלע קארסעטען און גלייכהאלטערס.
געגען ביין-שווינדזוכט ספעציעלע ארטאפעדישע אפאראטען פון אלע סיסטעמען.
געגען שמערצענדע פלאטפים ספעציעלע ארטאפעדישע איינלאגען לויט גיפס-מאדעלען.
געגען קרומע אדערן ספעציעלע גומי-שטרימפ לויט מאס.
קינסטליכע הענד און פיס
ספעציעלע הייל-ארטאפעדישע אנשטאלט
ספעצ. ארטאפעד
א. פעטריקעוויטש, לאדז
9 פיראמאוויטשא 9, טעל. 177-09 (פריהער אלגינסקא)
אכטונג! קראנקע מוזען זעלבסט ערשיינען.
סויזענטער דאנקזאגונגען קענען בעוויזען ווערען

Za wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odp. udz. Ch. J. Brzustowski i P. Wajntraub. Redaktor odpowiedzialny: Chanon Kaufman
Czcionkami i drukiem otac. „Najer Folksblat". Piotrkowska 21.